

391.485

๗๘๔๖๐๑

๕.๓

ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพที่มีต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนทุ่งเสลี่ยมชนูปถัมภ์
อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย

ปริญญานิพนธ์

ของ

จันทนา กาไหลทอง

27 ก.พ. 2538

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว

กันยายน 2537

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปัญหานี้นับนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน
(ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์)

.....กรรมการ
(อาจารย์ทัศน ทองภักดี)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน
(ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์)

.....กรรมการ
(อาจารย์ทัศน ทองภักดี)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์ทศพร มณีศรีขำ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปัญหานี้นับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิรียภา พูลสุวรรณ)

วันที่...๑๓...เดือน...กุมภาพันธ์...พ.ศ....๒๕๓๗...

ประกาศขอบคุณ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือของ ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ อาจารย์ทัศน ทอภักดิ์ ที่ให้คำปรึกษาแนะนำ ข้อเสนอแนะ ช่วยปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนช่วยกระตุ้นให้กำลังใจในการทํางานวิจัยครั้งนี้ให้ลุ่สงมาด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณในความกรุณาของท่านอาจารย์เป็นอย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ทศพร มณีศรีขำ ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร จัตรศุภกุล รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง และอาจารย์พรณิศา วาณิชยการ ที่กรุณาให้คำแนะนำ และเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ช่วยในการตรวจแก้ไขเครื่องมือสำหรับการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณคณาจารย์ และนักเรียนโรงเรียนทุ่งเสลี่ยมชนูปถัมภ์และโรงเรียนศรีสำโรงชนูปถัมภ์ จังหวัดสุโขทัย ที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ คุณจรัสศรี มาลัยลอย ที่ให้ความช่วยเหลือในเรื่องการพิมพ์และรูปเล่ม ตลอดจนเป็นกำลังใจ ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา และขอขอบคุณ คุณพิชัย คุณศิริลักษณ์ กาโหลทอง ที่ให้ความเอื้อเฟื้ออุปกรณ์ และอำนวยความสะดวกในการพิมพ์

ขอขอบคุณ เพื่อน ๆ วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว ปี 2533 ทุกคน ที่ช่วยเหลือ ห่วงใย และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ประการสุดท้าย ขอกราบขอบพระคุณ คุณยายและคุณแม่ ที่ให้ความช่วยเหลือทั้งด้านกำลังใจ และกำลังใจ ในการทํางานปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จได้ด้วยดี

จันทนา กาโหลทอง

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	คำนำ.....	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	4
	สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า.....	4
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	4
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย.....	8
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ.....	8
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ.....	8
	ความหมายของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ.....	8
	จุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ.....	9
	ความหมายของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ.....	10
	วัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ.....	11
	หลักการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ.....	12
	กระบวนการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ.....	14
	การให้คำปรึกษาด้านอาชีพแบบวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล.....	16
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ.....	19
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกอาชีพ.....	21
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกอาชีพ.....	21
	ความหมายของการตัดสินใจเลือกอาชีพ.....	21
	ประเภทของการตัดสินใจและรูปแบบกลยุทธ์การตัดสินใจ.....	22

บทที่	หน้า
ทฤษฎีการตัดสินใจเลือกอาชีพ.....	23
ทฤษฎีการเลือกอาชีพ.....	25
ทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพ.....	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกอาชีพ.....	34
 3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	 36
ประชากร.....	36
กลุ่มตัวอย่าง.....	36
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	37
การดำเนินการทดลอง.....	41
วิธีดำเนินการทดลอง.....	42
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศึกษาค้นคว้า.....	 44
ข้อตกลงเกี่ยวกับการวิเคราะห์และแปลผล.....	44
ผลการศึกษาค้นคว้า.....	44
 5 บทย่อ สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	 49
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	49
สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า.....	49
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	50
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	50
การดำเนินการทดลอง.....	50
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	51

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	52
อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า.....	52
ข้อเสนอแนะ.....	56
บรรณานุกรม.....	57
ภาคผนวก.....	62
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	114

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	แสดงแบบแผนการทดลอง แบบ Randomized Control Group Pretest-Posttest Design.....	41
2	เปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนการให้ คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพและนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนการสอนแบบปกติ.....	45
3	เปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการให้ คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ.....	46
4	เปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการสอน แบบปกติ.....	47
5	เปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลัง การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพและนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการสอน แบบปกติ.....	48
6	แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการตัดสินใจเลือกอาชีพ.....	76
7	แสดงคะแนนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง.....	110
8	แสดงคะแนนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนการให้ คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ.....	111
9	แสดงคะแนนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนและหลัง การสอนแบบปกติ.....	112
10	แสดงความแตกต่างของคะแนนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียน กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง.....	113

คำนำ

อาชีพมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อชีวิตมนุษย์เพราะมีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต เศรษฐกิจ ชื่อเสียง ทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในตนเอง และรู้สึกว่าคุณค่า อีกทั้งแสดงถึงความสามารถในการพึ่งพาตนเอง และทำประโยชน์ให้แก่สังคม สภาพสังคม ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงและเจริญก้าวหน้า อย่างรวดเร็ว มีอาชีพเพิ่มขึ้นมากมายหลายสาขา ทำให้ต้องมีการตัดสินใจเลือกอาชีพอย่างใดอย่างหนึ่ง กิ้นซ์เบิร์ก (Ginzburg. 1967 : 44) กล่าวว่า การเลือกอาชีพขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของแต่ละบุคคล แต่ละคนมักจะเลือกอาชีพแตกต่างกัน การตัดสินใจในการเลือกอาชีพมีผลต่อบุคคลนั้นและสังคมที่บุคคลนั้น เป็นสมาชิก การให้การศึกษา เพื่ออาชีพจึงมีความสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพอย่างถาวรของเด็ก และเยาวชนในอนาคต นอกจากนี้ ทวีป อภิสิทธิ์ (2528 : 17-18) กล่าวว่า ถ้าเด็กและเยาวชนได้ทราบแนวทางการตัดสินใจเลือกอาชีพอย่างถูกต้อง ก็จะเปิดโอกาสให้เขาได้สำรวจความสนใจ ความสามารถ ความรู้ ทักษะและความพร้อมของตนเอง เพื่อตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพใดอาชีพหนึ่งที่เขามองเห็นคุณค่าต่อไปได้ด้วยตนเอง

การตัดสินใจมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคล เพราะการทำกิจกรรมทุกอย่างจะต้องมีการตัดสินใจเข้าไปเกี่ยวข้องแทบทั้งสิ้น การตัดสินใจที่ดีที่สุดสำหรับแต่ละบุคคลนั้น ควรจะเป็นการตัดสินใจที่รอบคอบ ซึ่งเป็นกระบวนการที่มีระบบ โดยคำนึงถึงผลดีผลเสีย มีการชั่งน้ำหนัก และพิจารณาอย่างรัดกุม เพื่อให้เขาเรียนสามารถวางแผนเข้าสู่อาชีพได้อย่างเหมาะสม (นวลศิริ เปาโรหิตย์. 2528 : 43) นอกจากนี้ การเรียนรู้กระบวนการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ จะสามารถช่วยบุคคลในการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องอื่น ๆ ในชีวิตได้อีกด้วย อันจะนำไปสู่การช่วยตนเองและผู้อื่น ในสังคมให้ดำเนินชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ทิพย์มาศย์ พิมพ์ศักดิ์. 2530 : 1)

การตัดสินใจเลือกอาชีพเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อชีวิตในปัจจุบันและอนาคต เพราะถ้าตัดสินใจผิดพลาดแล้วอาจจะก่อให้เกิดปัญหานานัปการ เช่น ความเบื่อหน่าย ความไม่ก้าวหน้าในงานอาชีพความคับข้องใจในการประกอบอาชีพ เป็นต้น (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. 2534 : 201) การเลือกอาชีพมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ บุคคลใดที่สามารถเลือกอาชีพได้เหมาะสมกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจและบุคลิกภาพของตน บุคคลนั้นก็มีแนวโน้มจะประสบความสำเร็จในชีวิต แต่ถ้าเลือกไม่เหมาะสมบุคคลนั้นก็อาจจะประสบความล้มเหลว เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิตของบุคคลนั้น ก่อให้เกิดผลเสียต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศในที่สุด การตัดสินใจเลือกอาชีพจึงนับว่าเป็นการตัดสินใจที่สำคัญอย่างยิ่ง และการที่บุคคลได้รับข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพอย่างเพียงพอ จะช่วยในการตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างถูกต้องเหมาะสม (วัชร ทรัพย์มี. 2523 : 60)

ในการตัดสินใจเลือกอาชีพของบุคคลแต่ละบุคคลนั้น ชูเปอร์ (วัชร ทรัพย์มี. 2523 : 31 ; อ้างอิงมาจาก Super. 1960) กล่าวว่า นักเรียนในระดับมัธยมศึกษา ยังไม่สามารถคิดหรือตัดสินใจได้อย่างรอบคอบเพียงพอ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกอาชีพและได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง การแนะแนวอาชีพที่เหมาะสม เพื่อช่วยให้นักเรียนได้สำรวจและรู้จักตนเอง ตลอดจนได้เรียนรู้ถึงโลกของอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับ ทิพวัน ถือคำ (2531 : 5) ที่กล่าวว่า วัยรุ่นเป็นระยะที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกอาชีพมากที่สุด ถ้าวัยรุ่นไม่มีแนวทางของตัวเองไม่รู้จักตัวเองดีพอ บ่อยๆให้อิทธิพลของบุคคลอื่นเข้ามาบิบบบาทมากมายต่อการตัดสินใจเลือกของตนแล้ว ยิ่งน่าเป็นห่วงว่าอาชีพที่เขาจะประกอบในวันข้างหน้าจะส่งผลเลวร้ายต่อสุขภาพจิตของเขาได้ นอกจากนี้ สวัสดิ์ เรื่องฉาย (2519 : 83) ได้วิเคราะห์ปัญหาการเลือกอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาพบว่า นักเรียนขาดข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับอาชีพ และสิ่งสำคัญประการหนึ่งคือนักเรียนยังไม่ทราบว่าตนเองมีความถนัด ความสนใจ และบุคลิกลักษณะเหมาะสมกับอาชีพใด ซึ่งปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาที่เป็นสาเหตุนำไปสู่สภาพของการไม่สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้ทั้งสิ้น

การที่บุคคลจะมีการตัดสินใจที่ถูกต้องนั้นไม่ใช่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญ การตัดสินใจในเรื่องของอาชีพที่จะประกอบในอนาคต เป็นเรื่องที่จะต้องทำอย่างรอบคอบ และระมัดระวัง บุคคลจึงจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือจากผู้ที่ได้รับการฝึกฝนมาทำหน้าที่ช่วยเหลือ เพื่อให้

ตัดสินใจได้ดีที่สุด การให้คำปรึกษาด้านอาชีพมีบทบาทต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียน
 สิ่งที่เป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ คือการช่วยบุคคลให้สามารถตัดสินใจ
 เข้าสู่อาชีพได้สอดคล้องกับความต้องการ ความถนัด และความสนใจของเขา (นวลศิริ เปาโรหิตย์.
 2530 : 76)

สำเนาวี ขจรศิลป์ (2529 : 109) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพเป็น
 กระบวนการที่ช่วยให้บุคคลในกลุ่มได้มีโอกาสระบายความรู้สึก ระบายปัญหาที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ
 แสดงความคิดเห็น ทราบปัญหาของผู้อื่น จึงทำให้แต่ละคนเข้าใจปัญหา ยอมรับปัญหาและกล้าที่จะ
 เผชิญปัญหา การพิจารณาปัญหาและสาเหตุแห่งปัญหา ทำให้บุคคลได้สำรวจตนเอง ซึ่งก่อให้เกิด
 ความเข้าใจตนเองมากยิ่งขึ้น การแสดงความรู้สึกและการแสดงความคิดเห็นของสมาชิกแต่ละคน
 ทำให้สมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่มเกิดความคิดและเห็นวิธีการแก้ปัญหาหรือปรับปรุงตนเอง

จากเอกสารข้างต้นสรุปได้ว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ หมายถึง วิธีการ
 ที่จะช่วยให้นักเรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเอง สามารถรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการ
 ตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสม โดยมีการปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างสมาชิกในกลุ่มกับ
 ผู้ให้คำปรึกษา และเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถจะนำมาใช้ในการพัฒนาการตัดสินใจเลือกอาชีพ
 ของนักเรียนได้

จากสถิติของการขอรับคำปรึกษาด้านการศึกษาต่อและอาชีพของงานแนะแนวโรงเรียน
 ทุ่งเสลี่ยมชนูปถัมภ์ อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
 มีปัญหาเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกอาชีพมากกว่าระดับชั้นอื่น ๆ ผู้วิจัยจึงทำการสำรวจเบื้องต้น
 เกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 160 คน อีกครั้งหนึ่ง
 พบว่า นักเรียนร้อยละ 70 ยังไม่ทราบว่า จะพิจารณาเลือกอาชีพอย่างไรจึงจะเหมาะสมกับตนเอง
 ไม่ทราบว่าตนเองมีความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และบุคลิกภาพเหมาะสมกับอาชีพใด
 ตลอดจนไม่มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของอาชีพ และความต้องการของตลาดแรงงาน ผู้วิจัย
 จึงมีความประสงค์ที่จะนำวิธีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพมาใช้ในการพัฒนาการตัดสินใจ
 เลือกอาชีพของนักเรียนต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ
2. เพื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการสอนแบบปกติ
3. เพื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพกับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนมีการตัดสินใจเลือกอาชีพดีขึ้นหลังจากได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ
2. นักเรียนมีการตัดสินใจเลือกอาชีพดีขึ้นหลังจากได้รับการสอนแบบปกติ
3. นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพมีการตัดสินใจเลือกอาชีพดีกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางให้ครูแนะแนวได้นำวิธีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพไปใช้ในการแนะแนวอาชีพ เพื่อพัฒนาการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนทุ่งเสลี่ยมชนูปถัมภ์ อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ปีการศึกษา 2536 ที่มีคะแนนการตัดสินใจเลือกอาชีพต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 จำนวน 40 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนทุ่งเสลี่ยมชนูปถัมภ์ อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ปีการศึกษา 2536 ที่มีคะแนนการตัดสินใจเลือกอาชีพต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 จำนวน 16 คน ที่ได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากรและสอบถามความสมัครใจ แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเพื่อแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน โดยกลุ่มทดลองมีนักเรียนชาย 5 คน นักเรียนหญิง 3 คน กลุ่มควบคุมมีนักเรียนชาย 4 คน นักเรียนหญิง 4 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ วิธีการพัฒนาการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยแบ่งออกเป็น 2 วิธี คือ

3.1.1 การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ

3.1.2 การสอนแบบปกติ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การตัดสินใจเลือกอาชีพ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การตัดสินใจเลือกอาชีพ หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์เกี่ยวกับตนเองและอาชีพเพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยวิเคราะห์ตามลำดับขั้นต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ระบุปัญหาที่จะต้องตัดสินใจ โดยนักเรียนจะต้องทราบว่าเขาจะต้องตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องใด

ขั้นที่ 2 รวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ โดยนักเรียนจะต้องหาข้อมูลที่เป็นประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกอาชีพ

ขั้นที่ 3 รู้จักทางเลือกที่มีอยู่ โดยศึกษาทางเลือกจากข้อมูลที่รวบรวมมาในขั้นตอนที่ 2 แล้วนำมาพิจารณาหาทางเลือกที่เหมาะสม

ขั้นที่ 4 พิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก โดยนักเรียนจะต้องพิจารณาแต่ละทางเลือกว่ามีข้อดีและข้อเสีย ที่ส่งผลต่อตัวนักเรียนอย่างไร ทางเลือกใดมีน้ำหนักกว่าทางเลือกใด

ขั้นที่ 5 ตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด โดยนักเรียนพิจารณาข้อดีและข้อเสียแต่ละทางเลือก แล้วตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมกับตนเองที่สุด

2. การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ หมายถึง วิธีการที่จะช่วยให้นักเรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเอง รู้จักและเข้าใจอาชีพ สามารถรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสม ในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพนี้ ผู้วิจัยใช้ วิธีการให้คำปรึกษาแบบวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคลตามทฤษฎีของวิลเลียมสัน ซึ่งประกอบด้วย 6 ขั้น ดังนี้

2.1 การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นการจําแนกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตนเองและอาชีพ โดยให้นักเรียน

2.1.1 สํารวจความสนใจในอาชีพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพกับอาชีพ ทศนคติต่ออาชีพ และค่านิยมด้านอาชีพ

2.1.2 สํารวจเกี่ยวกับโลกของงาน ลักษณะและความสําคัญของแต่ละอาชีพ คุณลักษณะของผู้ประกอบการอาชีพนั้น ๆ รายได้ ความก้าวหน้า และความต้องการของตลาดแรงงาน

2.2 การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นการผสมผสานข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับนักเรียนเพื่อช่วยให้นักเรียนได้รู้จักตนเอง ความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับงานอาชีพ

2.3 การวินิจฉัย (Diagnosis) นำข้อมูลที่สังเคราะห์แล้วมาวินิจฉัยปัญหาของนักเรียนว่าไม่สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้นั้น มาจากสาเหตุใด

2.4 การคาดคะเนเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น (Prognosis) และเสนอแนะทางเลือกอื่นๆ แก่นักเรียน

2.5 การให้คำปรึกษา (Counseling) โดยผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนพิจารณาทางเลือกที่เหมาะสมในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

2.6 การติดตามผล (Follow up) ภายหลังการให้คำปรึกษาแต่ละครั้ง ผู้ให้คำปรึกษาดูติดตามผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพว่า หลังจากนักเรียนได้รับคำปรึกษาแล้ว นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสมหรือไม่

วิธีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพนี้ ผู้วิจัยใช้กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลอง

3. การสอนแบบปกติ หมายถึง วิธีการที่ผู้วิจัยใช้การบรรยาย โดยยกตัวอย่าง และใช้สื่อประกอบการบรรยาย การซักถามนักเรียน การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามและสรุป ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกอาชีพเช่นเดียวกับกลุ่มทดลอง โดยมีลำดับขั้นดังนี้

3.1 ขั้นนำ ผู้วิจัยและนักเรียนสนทนาเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน

3.2 ขั้นสอน

3.2.1 ผู้วิจัยบรรยายและซักถามนักเรียน

3.2.2 ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

3.3 ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุป และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

วิธีการสอนแบบปกตินี้ ผู้วิจัยใช้กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มควบคุม

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกอาชีพ

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกอาชีพ

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกอาชีพ

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ

1.1.1 ความหมายของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ

ซูเปอร์ (วัชร ทรัพย์มี. 2523 : 91 ; อ้างอิงมาจาก Super. 1960)

กล่าวว่า การให้คำปรึกษาด้านอาชีพเป็นกระบวนการช่วยให้บุคคลยอมรับตนเอง พัฒนาตนเอง
ผสมผสานส่วนที่เป็นบุคลิกภาพของตนกับบทบาทของอาชีพ ให้เข้ากับสภาพความเป็นจริง และนำ
ความพึงพอใจมาสู่ตนเองและสังคม

โครทส์ (นวลศิริ เปาโรหิตย์. 2530 : 77 ; อ้างอิงมาจาก Crites.

1981) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาด้านอาชีพมิใช่เป็นเพียงแต่กระบวนการให้ข้อมูลเท่านั้น ทั้งผู้ให้
คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษาจะต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจอย่างมีความหมาย มิใช่เรื่อง
ของการให้และรับโดยฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเท่านั้น

นวลละอ อสุภานล (2521 : 76) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาด้านอาชีพเป็น กระบวนการช่วยเหลือให้ผู้บุคคลได้พัฒนาความเข้าใจตนเอง และองค์ประกอบเกี่ยวกับตนเองอย่าง ถ่องแท้ กับทั้งช่วยให้เข้าใจโลกของงาน ตลอดจนสามารถผสมผสานสองสิ่งนี้เข้าด้วยกัน จนกระทั่ง บุคคลสามารถแก้ปัญหาด้านอาชีพ ตัดสินใจและดำเนินการตามโครงการประกอบอาชีพที่วางไว้ จนประสบความสำเร็จก้าวหน้า

นอกจากนี้ นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2530 : 85) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาด้าน อาชีพมีลักษณะคล้ายการให้คำปรึกษาด้านส่วนตัวอื่น ๆ แตกต่างกันแต่เพียงการให้คำปรึกษาด้าน อาชีพจะเน้นหนักในด้านการแนะแนวอาชีพและการศึกษา จะมุ่งเน้นประเด็นการแก้ปัญหาทาง อารมณ์และบุคลิกภาพของผู้รับคำปรึกษา การให้คำปรึกษาทางด้านอาชีพจะเป็นการสื่อสารที่มี ความหมายระหว่างผู้ให้คำปรึกษา และผู้รับคำปรึกษาในบรรยากาศของความสัมพันธ์ที่อบอุ่น เป็นกันเอง ที่ผู้ให้คำปรึกษาได้ใช้ความรู้ ความเชี่ยวชาญ ช่วยให้ผู้รับคำปรึกษามีความเข้าใจ ตนเองมากขึ้น และสามารถรับผิดชอบในการตัดสินใจของตนเอง เข้าใจโลกของงานและอาชีพ ที่ตรงกับความต้องการในอันที่จะนำความพอใจมาสู่ตนเองและสังคม

จากความหมายของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพดังกล่าว สรุปได้ว่าการให้คำปรึกษาด้าน อาชีพเป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาเข้าใจตนเอง เข้าใจโลกของงานมากขึ้น สามารถ รับผิดชอบในการตัดสินใจของตนเองและเลือกอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของตนเอง

1.1.2 จุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ

จุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพนั้น โครทส์ และ ซูเปอร์ (Crites and Super. 1968 : 1) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพมี 2 ประการ คือ ช่วยให้ผู้บุคคลปรับตัวเข้ากับงานได้ดี และเื้อออำนวยความสะดวกให้ผู้บุคคลได้ใช้ศักยภาพของเขาอย่างเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับ สำเนาวิ ขจรศิลป์ (2529 : 92) ที่กล่าวว่า การให้คำปรึกษาด้านอาชีพมีจุดมุ่ง หมายที่จะช่วยเหลือผู้รับบริการให้มีความเข้าใจตนเอง เข้าใจโลกของงานอาชีพ และเข้าใจ กระบวนการเลือกอาชีพ เพื่อให้สามารถเลือกอาชีพด้วยความมั่นใจ พึงพอใจ และเหมาะสมกับ ตนเอง ตลอดจนการเตรียมพร้อมเพื่อการเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงการประกอบอาชีพให้เหมาะสม กับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

วัชร ทรัพย์มี (2523 : 89) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาทางอาชีพว่า มีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาตระหนักถึงความต้องการและค่านิยมของตน เพื่อจะพิจารณาว่าความต้องการและค่านิยมนั้นมีอิทธิพลต่อจุดหมาย เช่น จะเลือกอาชีพอย่างไร มีขั้นตอนในการวางแผนเลือกอาชีพอย่างไร จึงจะบรรลุเป้าหมาย

จากจุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การให้คำปรึกษาด้านอาชีพมีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยให้บุคคลสามารถปรับตัวให้เข้ากับงานและใช้ศักยภาพที่มีอยู่ได้อย่างเต็มที่ มีความเข้าใจตนเอง เข้าใจโลกของงาน และเข้าใจกระบวนการเลือกอาชีพ เพื่อให้สามารถเลือกอาชีพด้วยความมั่นใจ พึงพอใจ และเหมาะสมกับตน รวมถึงการเตรียมพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงการประกอบอาชีพให้เหมาะสมต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

1.1.3 ความหมายของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ

วัชร ทรัพย์มี (2523 : 110) ได้กล่าวถึงความหมายของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพว่า เป็นกระบวนการที่บุคคลซึ่งมีความต้องการตรงกันที่จะวางแผนการประกอบอาชีพหรือต้องการจะแก้ปัญหาด้านอาชีพมาปรึกษาหารือซึ่งกันและกัน โดยมีผู้ให้คำปรึกษาร่วมอยู่ด้วย สมาชิกในกลุ่มมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นความรู้สึก ได้ระบายความรู้สึกขัดแย้งในจิตใจ ได้สำรวจตนเองเพื่อให้เข้าใจตนเองยิ่งขึ้น ได้ฝึกการยอมรับตนเอง กล่าวที่จะเผชิญปัญหาและได้ใช้ความคิดในการวางแผนการในอนาคตในการแก้ปัญหาหรือปรับปรุงตนเอง กับทั้งได้ฟังความรู้สึกและความคิดเห็นของผู้อื่น และได้ตระหนักว่าผู้อื่นก็มีความรู้สึกขัดแย้งหรือความคิดเห็น เช่นเดียวกับตน ไม่ใช่เขาคนเดียวที่มีปัญหาหรือมีสิ่งที่จะต้องตัดสินใจ และเป็นการเปิดโอกาสให้สมาชิกในกลุ่มแต่ละคนได้เสนอแนะความคิดเห็นต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้เขาเกิดความภาคภูมิใจว่าตนเองสามารถให้ข้อคิดเห็นอันจะเป็นประโยชน์แก่กลุ่มได้

สำเนา ขจรศิลป์ (2529 : 109) ให้ความหมายของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพว่า เป็นกระบวนการที่ช่วยให้บุคคลในกลุ่มได้มีโอกาสระบายความรู้สึก ระบายปัญหาที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ แสดงความคิดเห็น ทราบปัญหาของผู้อื่น จึงทำให้แต่ละคนเข้าใจปัญหา ยอมรับปัญหาและกล่าวที่จะเผชิญปัญหา การพิจารณาปัญหาและสาเหตุแห่งปัญหาทำให้บุคคลได้สำรวจตนเอง ซึ่งก่อให้เกิดความเข้าใจตนเองมากขึ้น การแสดงความรู้สึก และการแสดงความคิดเห็นของสมาชิก

แต่ละคน ทำให้สมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่มเกิดความคิดและเห็นวิธีการแก้ปัญหาหรือปรับปรุงตนเอง

จากความหมายการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพดังกล่าว สรุปได้ว่า เป็นกระบวนการ ที่บุคคลที่มีความต้องการที่จะแก้ปัญหาด้านอาชีพตรงกัน มาปรึกษาหารือร่วมกัน โดยมีผู้ให้คำ ปรึกษาเข้ามาให้คำปรึกษา เพื่อให้ผู้รับคำปรึกษาได้สำรวจตนเอง พิจารณาปัญหาและแนวทางแก้ไข ปัญหาหรือปรับปรุงตนเอง

1.1.4 วัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ

วัชร ทรัพย์มี (2523 : 111) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ ประกอบด้วยจุดประสงค์ 4 ประการ คือ

1. เพื่อวางแผนการด้านอาชีพเป็นกลุ่มหรือเพื่อตัดสินใจเลือกอาชีพ
2. เพื่อให้เข้าใจตนเองมากขึ้น ทั้งความถนัด ความสนใจ ความสามารถ

ค่านิยม ความต้องการ

3. เพื่อให้มีการพัฒนาการด้านอาชีพที่สมวัย
4. เพื่อเปิดโอกาสให้สมาชิกในกลุ่มได้แสวงหาจุดหมายในชีวิต ได้สำรวจ

ตนเอง ได้รับฟังความคิดเห็นที่ผู้อื่นมีต่อตน เพื่อให้ความคิดเห็นในการวางแผนการเลือกอาชีพ กว้างขวางขึ้น

สำเนาวิ ขจรศิลป์ (2529 : 110) ได้สรุปวัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษา แบบกลุ่มด้านอาชีพไว้ดังนี้ คือ

1. เพื่อการสำรวจตนเองเพื่อให้เกิดความเข้าใจตนเองดีขึ้น ทั้งความ สนใจ ความถนัด ความสามารถ ค่านิยม และความต้องการ
2. เพื่อเพิ่มภูมิกว้างทางอาชีพ
3. เพื่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ

4. เพื่อการวางแผนดำเนินการเพื่อการประกอบอาชีพตามจุดหมาย
5. เพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเลือกอาชีพหรือการเข้าสู่อาชีพ

นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2530 : 105) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษา แบบกลุ่มด้านอาชีพคือ เพื่อให้ผู้รับบริการมีความเข้าใจตนเอง คุณลักษณะของตนเอง วางแผน

เกี่ยวกับอนาคตทางอาชีพและตัดสินใจเข้าสู่อาชีพที่ดีที่สุดสำหรับตนเอง นอกจากนี้การให้คำปรึกษาด้านอาชีพยังมีจุดประสงค์ดังนี้ คือ

1. เป็นการให้ข้อมูลทางอาชีพและข้อมูลเกี่ยวกับโลกของงาน เพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกอาชีพของบุคคล
2. เป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียนและการวางแผนอาชีพ
3. ให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพ โดยใช้บทบาทสมมติหรือการเล่นละคร
4. เพื่อเสริมสร้างทัศนคติ ความรู้ ความเข้าใจ และความรู้สึกเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ
5. เพื่อให้เกิดการยอมรับและการเข้าใจซึ่งกันและกันของสมาชิกกลุ่มในการเสริมสร้างให้เกิดความกล้าที่จะเปลี่ยนแปลง การตัดสินใจ รวมทั้งทักษะทางสังคมที่เขาอาจจะขาด ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนมีความสำคัญต่อการวางแผนทางอาชีพของบุคคลทั้งสิ้น

จากข้อความดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้รับคำปรึกษาได้มีการสำรวจตนเอง รู้จักและเข้าใจตนเองดีขึ้น ทั้งความถนัด ความสามารถ ความสนใจ ค่านิยม ความต้องการ มีความรู้เกี่ยวกับโลกของงานและข้อมูลทางอาชีพต่าง ๆ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนดำเนินการทางอาชีพและตัดสินใจเลือกอาชีพต่อไป

1.1.5 หลักการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ

วัชร ทรัพย์มี (2529 : 3) กล่าวว่า หลักการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพควรมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายไว้อย่างแน่นอนและให้สมาชิกของกลุ่มได้ทราบทั่วกัน
2. กระบวนการให้คำปรึกษาจะเน้นสิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

2.1 เปิดโอกาสให้สมาชิกเกิดความรู้สึก ทัศนคติ ค่านิยมของตน กล้าเผชิญปัญหา ยอมรับความเป็นจริง

2.2 สนับสนุนให้สมาชิกมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน มีการให้ความคิดเห็น และยอมรับคำวิจารณ์ของเพื่อน

2.3 ให้สมาชิกได้พิจารณาข้อมูล โครงการ และปัญหาของสมาชิกแต่ละคน

2.4 ให้สมาชิกทบทวนข้อมูลของตนเอง และนำเสนอสัมพันธ์กับโครงการในอนาคต

2.5 อภิปรายเฉพาะประเด็นที่สมาชิกทุกคนสนใจ

3. สมาชิกทุกคนต้องรักษาความลับในเรื่องที่กลุ่มอภิปราย และจะไม่มีการบังคับให้สมาชิกเปิดเผยข้อมูลที่ตนเองไม่เต็มใจจะเปิดเผย

4. สมาชิกของกลุ่มควรมีประมาณ 6-8 คน

5. การเลือกสมาชิกกลุ่มที่มีปัญหาหรือความต้องการตรงกัน

6. ผู้ให้คำปรึกษาซึ่งเป็นผู้นำกลุ่ม ควรเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับข้อมูล การสร้างบรรยากาศที่จะก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกให้เกิดการเรียนรู้ การตัดสินใจ และการแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ

7. ไม่ควรกำหนดเวลาตายตัวว่าจะพบกันกี่ครั้ง ควรให้ขึ้นอยู่กับความต้องการของกลุ่ม

สำเนา ขจรศิลป์ (2529 : 109) กล่าวถึงหลักการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพไว้ว่า สมาชิกทุกคนต้องร่วมรับฟังความคิดเห็นและแสดงความคิดเห็นร่วมกัน มีการกำหนดเป้าหมายที่แน่นอน เปิดโอกาสให้สมาชิกได้สำรวจตนเอง ทบทวนค้นคว้าข้อมูลด้านอาชีพ ตลอดจนสำรวจบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับอาชีพต่าง ๆ อภิปรายถึงกระบวนการตัดสินใจที่ถูกต้อง ผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษาทุกคนมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2530 : 105) กล่าวว่าหลักการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพจะเน้นในเรื่องของการสร้างสัมพันธภาพที่ดีที่เกิดขึ้นระหว่างผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษา บรรยากาศของการอบอุ่น การยอมรับและเข้าใจกันและกันของสมาชิกกลุ่มในการเสริมสร้างให้เกิดความกล้าที่จะเปลี่ยนแปลงและตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยให้สมาชิกมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อจะได้พิจารณาตนเอง ข้อมูลทางอาชีพและโลกของงานอาชีพ ซึ่งเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

จากหลักการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า สมาชิกในกลุ่มจะต้องมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน การยอมรับและการเข้าใจกันและกัน กำหนดเป้าหมายร่วมกัน รับฟังและแสดงความคิดเห็นต่อปัญหาของสมาชิกแต่ละคน เพื่อให้สมาชิกเกิดการเรียนรู้ การแก้ปัญหา และการตัดสินใจเลือกอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ

1.1.6 กระบวนการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ

ในการดำเนินการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ โดยหลักการทั่วไปแล้ว เป็นการนำหลักการของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มและแนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจทางอาชีพมาผนวกกัน (Tolbert. 1974 : 199) โดยมีขั้นตอนของกระบวนการให้คำปรึกษาทางด้านอาชีพเช่นเดียวกับขั้นตอนของกระบวนการกลุ่ม (Butcher. 1982 : 204-208 ; citing Gazda. 1978) ประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ 3 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขั้นสำรวจ (Exploration Stage) เป็นระยะของการส่งเสริมให้บุคคลรู้จักตนเองมากขึ้น สร้างความไว้วางใจ ให้กำลังใจสมาชิกที่จะพูดโดยการสร้างความเป็นกันเองและให้ข้อมูลย้อนกลับ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 เป้าหมาย เพื่อยกระดับสภาวะที่เป็นอุปสรรคด้านจิตใจและการแสดงความคิดเห็นโดยให้เกิดการตระหนักรู้ในตนเอง

1.2 จุดเน้น ส่งเสริมให้บุคคลรู้จักตนเองโดยวิธีการสำรวจและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับความสนใจ ทักษะ และความสามารถ

1.3 กระบวนการ โดยการทดสอบประเมินผลการเปิดเผยตนเองและการให้ข้อมูลย้อนกลับ

1.4 เทคนิค การใช้แบบทดสอบความสนใจ ความถนัด การแนะนำให้นักคิด การให้แสดงออกโดยการพูด การใช้แบบฝึกหัดที่เป็นภาษาท่าทาง ตัวแบบและการเสริมแรง เพื่อให้มีการให้ข้อมูลย้อนกลับต่อกัน

2. ขั้นการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง (Transition Stage) เป็นระยะของการส่งเสริมให้บุคคลประเมินตนเองอย่างถูกต้องและเป็นจริง โดยการประสานความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองและโลกของงาน มีรายละเอียดดังนี้

2.1 เป้าหมาย เพื่อส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล และสนับสนุนให้สมาชิกร่วมมือกันหาวิธีแก้ปัญหาด้านอาชีพ

2.2 จุดเน้น การให้บุคคลใช้ความรู้เกี่ยวกับตนเองต่อสถานการณ์ต่าง ๆ จานแนกความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมส่วนตัว และค่านิยมของสังคม

2.3 กระบวนการ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับคำนิยามและสิ่งที่มีความหมายของแต่ละบุคคล การประเมินความพึงพอใจและข้อมูลย้อนกลับจากการสื่อสารแต่ละบุคคล การประเมินความพึงพอใจและข้อมูลย้อนกลับจากการสื่อสารแต่ละอย่างของสมาชิก

2.4 เทคนิค การใช้แบบฝึกหัดการเสริมสร้างคำนิยาม บทบาทสมมติ การชี้ให้เห็นถึงความขัดแย้งใจ การฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกและการจัดข้อขัดแย้งใจ

3. ขั้นดำเนินการ (Action Stage) เป็นระยะการส่งเสริมให้สมาชิกกลุ่มร่วมมือและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในการตั้งเป้าหมายทางอาชีพที่เหมาะสม มีรายละเอียดดังนี้

3.1 เป้าหมาย เพื่อนำการตระหนักรู้ในตนเองและทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล มาใช้ในการวางแผนและตัดสินใจอาชีพ

3.2 จุดเน้น ความรับผิดชอบส่วนบุคคลในการนำความรู้เกี่ยวกับตนเองมาสัมพันธ์กับโอกาสการทำงานและการยุ่งเกี่ยวกับสังคม

3.3 กระบวนการ ความร่วมมือช่วยเหลือกันตั้งเป้าหมายการสำรวจและแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอาชีพต่อกัน การกำหนดเป้าหมายและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมทางอาชีพในระยะสั้น

3.4 เทคนิค การกำหนดจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม การใช้แหล่งข้อมูล และยุทธวิธี การแสวงหาอาชีพ การฝึกทักษะการตัดสินใจและทักษะการทำงาน

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2529 : 62-63) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการให้คำปรึกษาด้านอาชีพตามลำดับขั้นต่าง ๆ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การรู้จักและเข้าใจตนเอง (Self-Awareness) เป็นขั้นตอนที่จะช่วยให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจเกี่ยวกับ ความสนใจ ความถนัด ความต้องการ ความสามารถ บุคลิกภาพ สถานภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมของตนเอง

ขั้นที่ 2 การรู้จักและเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพ (Career Awareness) เป็นขั้นตอนของการเรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง และโลกของงานอย่างกว้าง ๆ โดย

ประการแรก เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมเกี่ยวกับประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถสำรวจเกี่ยวกับตนเองและช่วยให้เข้าใจตนเองได้ดีขึ้น

ประการที่สอง ให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพแต่ละอาชีพ

ประการที่สาม ให้ข้อมูลเกี่ยวกับประเภทหรือกลุ่มอาชีพต่าง ๆ

ประการที่สี่ ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น ความชอบ ไม่ชอบ เกี่ยวกับอาชีพแต่ละอาชีพ

ประการที่ห้า ให้นักเรียนอภิปรายถึงบทบาทและความสำคัญของอาชีพแต่ละอาชีพ

ประการที่หก ให้นักเรียนอภิปรายถึงบทบาทของบุคคลที่ประกอบอาชีพแต่ละอาชีพ

ขั้นที่ 3 การปฐมนิเทศเกี่ยวกับอาชีพ (Career Orientation) เป็นขั้นตอนของการปฐมนิเทศเกี่ยวกับประเภทหรือกลุ่มของอาชีพและรูปแบบของชีวิตที่เกี่ยวข้องกับอาชีพประเภทนั้น ๆ หรือกลุ่มนั้น ๆ

ขั้นที่ 4 การสำรวจเกี่ยวกับอาชีพ (Career Exploration) เป็นขั้นตอนของการสำรวจเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ ให้นักเรียนเขียนเรียงขึ้น โดยศึกษาเกี่ยวกับความรู้ องค์กรประกอบ และทักษะต่าง ๆ เกี่ยวกับอาชีพแต่ละอาชีพ ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพ ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และสภาพของงาน ที่มีผลต่อทางด้านจิตใจของผู้ประกอบอาชีพแต่ละประเภท ความสำคัญของงานนั้น ๆ ตลอดจนการเตรียมการช่วยเหลือนักเรียนในการกำหนดเป้าหมายของอาชีพในอนาคต

ขั้นที่ 5 การเตรียมตัวเกี่ยวกับอาชีพ (Career Preparation) เป็นการเตรียมตัวที่จะเข้าสู่อาชีพ ในขั้นนี้จะเป็นขั้นที่เกี่ยวกับการตัดสินใจที่จะเข้าสู่อาชีพ และในขั้นนี้จะมีการศึกษาเกี่ยวกับเจตคติและคุณลักษณะต่าง ๆ ที่จำเป็นเพื่อจะช่วยในการเลือกอาชีพของนักเรียนประสบความสำเร็จ

1.1.7 การให้คำปรึกษาด้านอาชีพตามทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคลของวิลเลียมสัน

การให้คำปรึกษาด้านอาชีพตามทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคลมีลักษณะดังนี้คือ (วัชร ทรัพย์มี. 2523 : 95-99 ; อ้างอิงมาจาก Williamson. 1937)

1. รูปแบบของการให้คำปรึกษาประกอบด้วย

1.1 การวินิจฉัยปัญหา

การวินิจฉัยปัญหาเป็นการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลจากข้อมูลที่มีอยู่ว่า ปัญหาของผู้รับคำปรึกษาเกิดขึ้นเนื่องจากสาเหตุใด

1.2 กระบวนการ

กระบวนการให้คำปรึกษาด้านอาชีพแบบวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคลมีขั้นตอนดังต่อไปนี้ คือ

1.2.1 การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้รับคำปรึกษา โดยใช้กลวิธีต่าง ๆ เช่น แบบทดสอบ แบบสำรวจ การสัมภาษณ์ เพื่อให้รู้ถึงความสามารถ ความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพและองค์ประกอบต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้รับคำปรึกษา

1.2.2 การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นการผสมผสานข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับผู้รับคำปรึกษาเข้าด้วยกัน เพื่อทำความเข้าใจผู้รับคำปรึกษาและช่วยให้ผู้รับคำปรึกษารู้จักตนเอง

1.2.3 การวินิจฉัยปัญหา (Diagnosis) ผู้ให้คำปรึกษานำข้อมูลที่สังเคราะห์แล้วมาใช้ในการวินิจฉัยปัญหาของผู้รับคำปรึกษาว่า ที่เลือกอาชีพมาได้หรือมีปัญหาด้านอาชีพเนื่องจากสาเหตุใด

1.2.4 การคาดคะเนเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น (Prognosis) และเสนอแนะทางเลือกให้แก่ผู้รับคำปรึกษา เป็นต้นว่าถ้าไม่มีความถนัด ความสามารถ ความสนใจในแบบนี้แล้วเลือกอาชีพนี้จะประสบอุปสรรคในการปฏิบัติงานต่อไปในภายหน้า ฉะนั้นควรจะพิจารณาอาชีพที่จะเลือกได้อย่างไรอื่น ๆ อีก

1.2.5 การให้คำปรึกษาหรือการแก้ปัญหา (Counseling or Treatment) ผู้ให้คำปรึกษากับผู้รับคำปรึกษาจะร่วมกันพิจารณาว่า ควรจะเลือกอาชีพใดจึงจะเหมาะสมหรือจะแก้ปัญหาด้านอาชีพอย่างไรจึงจะมีประสิทธิภาพ

1.2.6 การติดตามผล (Follow up) เป็นการติดตามว่าหลังจากนักเรียนได้รับคำปรึกษาแล้วได้ผลอย่างไรบ้าง ถ้าไม่ได้ผลจะได้หาทางช่วยเหลือต่อไป

1.3 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ หรือจุดประสงค์ของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพมี 2 ประการคือ

1.3.1 เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของผู้ให้คำปรึกษา

1.3.2 เพื่อให้ผู้รับคำปรึกษาเข้าใจตนเอง สามารถประเมินข้อดี และข้อบกพร่องของตนเองได้ เพื่อใช้ในการตัดสินใจเลือกอาชีพในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. วิธีการให้คำปรึกษาด้านอาชีพแบบวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล ประกอบด้วยเทคนิคดังต่อไปนี้ คือ

2.1 เทคนิคการสัมภาษณ์

ขั้นตอนในการสัมภาษณ์มีดังต่อไปนี้คือ

2.1.1 การสร้างสัมพันธภาพกับผู้รับคำปรึกษา เพื่อให้เกิดความคุ้นเคย และความไว้วางใจในการให้ความร่วมมือกัน วางโครงการเลือกอาชีพ หรือแก้ปัญหาด้านอาชีพ

2.1.2 การส่งเสริมให้ผู้รับคำปรึกษาเข้าใจตนเอง

2.1.3 การเสนอแนะหรือช่วยผู้รับคำปรึกษาวางโครงการเกี่ยวกับอาชีพ

2.1.4 การช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาได้ดำเนินการตามโครงการที่วางไว้

2.1.5 การส่งตัวผู้รับคำปรึกษาไปขอความช่วยเหลือเพิ่มเติมจากบุคลากรอื่น

ถ้าจำเป็น

2.2 การใช้แบบทดสอบ

การใช้แบบทดสอบนำไปสู่การแนะนำหรือการวางโครงการดังนี้ คือ

2.2.1 การแนะนำโดยตรง (Direct Advising) โดยที่ผู้ให้คำปรึกษาจะแจ้ง กับผู้รับคำปรึกษาเลยว่า ผู้ให้คำปรึกษามีความเห็นว่าคุณรับคำปรึกษาควรทำอย่างไร

2.2.2 การยกเหตุผลข้อเท็จจริง (Persuasion) เพื่อให้ผู้รับคำปรึกษาสามารถคาดคะเนผลที่จะเกิดจากการตัดสินใจของตนเอง

2.2.3 การอธิบายให้ผู้รับคำปรึกษาฟัง (Explanation) เกี่ยวกับการวินิจฉัยปัญหา หรือคาดคะเนผลที่จะเกิดจากการตัดสินใจของผู้รับคำปรึกษา ซึ่งการแจ้งผลการทดสอบวิธีนี้เป็นวิธีที่ควรใช้มากที่สุด

2.3 การให้ข้อมูลด้านอาชีพ

เบรย์ฟิลด์ (Brayfield. 1960 : 212-220) ได้กล่าวถึงจุดประสงค์ของการให้ข้อมูลด้านอาชีพในระหว่างการให้คำปรึกษาแบบวิเคราะห์ลักษณะ และองค์ประกอบของบุคคล ดังต่อไปนี้

2.3.1 เป็นการให้ข้อมูลเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจของผู้รับคำปรึกษา ซึ่งมีโครงการประกอบอาชีพแล้ว หรือเพื่อให้ตัดสินใจเลือกอาชีพได้ระหว่างอาชีพที่กำกวมกัน หรือเพื่อเป็นการให้ผู้รับคำปรึกษาได้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ อย่างถูกต้อง

2.3.2 ผู้ให้คำปรึกษาจะให้ข้อมูลด้านอาชีพแก่ผู้รับคำปรึกษา เพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดเกี่ยวกับความรู้เรื่องอาชีพของผู้รับคำปรึกษา เพื่อผู้รับคำปรึกษาจะได้นำไปใช้ประกอบการตัดสินใจใหม่อย่างมีประสิทธิภาพขึ้น โดยผู้ให้คำปรึกษาอาจให้ผู้รับคำปรึกษาชี้แจงลักษณะอาชีพที่ผู้รับคำปรึกษาตัดสินใจเลือกแล้ว ถ้าผู้รับคำปรึกษารับข้อมูลมาอย่างคลาดเคลื่อน ผู้ให้คำปรึกษาจะให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอาชีพนั้น เพื่อให้ผู้รับคำปรึกษาได้ตระหนักว่าข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพที่ตนรู้นั้นคลาดเคลื่อน และอาจจะไม่เหมาะสมกับจุดประสงค์ของเขา เพื่อเขาจะได้พิจารณาตัดสินใจใหม่

2.3.3 เป็นการให้ข้อมูล เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้พิจารณาเลือกอาชีพจนกระทั่งนักเรียนสามารถเลือกอาชีพได้

วิธีการให้คำปรึกษาด้านอาชีพแบบวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล จะช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาได้มีการสำรวจและเข้าใจตนเอง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพ สามารถพิจารณาตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสม

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ

1.2.1 งานวิจัยต่างประเทศ

ไพล์ (Pyle. 1977 : 4143 - A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพและโปรแกรมการให้ข้อสนเทศโดยใช้คอมพิวเตอร์ที่มีคุณลักษณะทางอาชีพของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชน ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพและโปรแกรมการให้ข้อสนเทศโดยใช้คอมพิวเตอร์ มีความสัมพันธ์กับคะแนนคุณลักษณะทางอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับมองเตอเมอโร (Montemurro. 1981 : 4414 - A) ที่ได้ศึกษาวิธีที่จะพัฒนาคุณลักษณะทางอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่ออกโรงเรียนกลางคืน โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มทดลอง 2 กลุ่มได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพและได้รับข้อสนเทศด้านอาชีพตามลำดับ ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้รับอะไรเลย ผลปรากฏว่ามีความแตกต่างของคุณลักษณะของทัศนคติในการเลือกอาชีพ และคุณลักษณะของความสามารถในการเลือกอาชีพระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ ทาเวรา (Taveira. 1987 : 74 : 17261) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพกับ

นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในประเทศไทย โดยมุ่งหมายเพื่อเพิ่มวุฒิภาวะทางอาชีพของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ สามารถเพิ่มวุฒิภาวะทางอาชีพของนักเรียนในกลุ่มทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.2.2 การวิจัยในประเทศ

สมศักดิ์ สีดากุลฤทธิ์ (2532 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพกับโปรแกรมการศึกษาทางอาชีพด้วยตนเองที่มีต่อวุฒิภาวะทางอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 แบ่งเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มทดลอง 2 กลุ่มได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพและโปรแกรมการศึกษาทางอาชีพด้วยตนเอง ตามลำดับ ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้รับอะไรเลย ผลปรากฏว่า กลุ่มที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพมีคะแนนวุฒิภาวะทางอาชีพสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับโปรแกรมการศึกษาทางอาชีพด้วยตนเองและกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และในปี พ.ศ. 2534 ชูลี คเชนทร์เดชา (2534 : 52) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพกับโปรแกรมข้อเสนอแนะทางอาชีพ ที่มีต่อทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางผลึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดชุมพร ผลการศึกษาพบว่า ทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพกับโปรแกรมข้อเสนอแนะทางอาชีพไม่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม ภายหลังการทดลองนักศึกษาที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพกับโปรแกรมข้อเสนอแนะทางอาชีพ มีทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางผลึกษาดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ สามารถพัฒนาวุฒิภาวะทางอาชีพและทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนได้

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงประสงค์ที่จะใช้วิธีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพในการพัฒนาการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนต่อไป

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกอาชีพ

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกอาชีพ

2.1.1 ความหมายของการตัดสินใจ

วุฒิชัย จันทวงศ์ (2523 : 3) ได้ให้ความหมายของการตัดสินใจว่า การตัดสินใจเป็นกระบวนการเลือกในระหว่างทางต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นไปตามลำดับขั้นตอนในอันที่จะเลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่งออกมาสำหรับนำไปปฏิบัติได้จริง

บรอสส์ (อรุณศรี กุมุท. 2529 : 4 ; อ้างอิงมาจาก Bross. 1953) ได้อธิบายเกี่ยวกับการตัดสินใจว่า ปัจจุบันพฤติกรรมของการตัดสินใจได้ทวีความยุ่งยากมากขึ้น มิใช่แต่ว่าจะมีทางเลือกมากมายที่ต้องตัดสินใจเลือกเท่านั้น แต่ยังมีความขัดแย้งในเรื่องค่านิยมที่ยึดถือด้วยบุคคลสามารถได้รับการช่วยเหลือ 2 ประการ คือ ประการแรก ในการตัดสินใจในเป้าหมายเฉพาะอย่างเรียกว่าผลที่ได้ (Outcome) และประการที่สอง ในการพิจารณาทางเลือกหลาย ๆ ทางและซึ่งน้ำหนักทางเลือกเหล่านั้นในส่วนที่สัมพันธ์กับคุณลักษณะของเขาเอง เพื่อให้สามารถตัดสินใจได้

ส่วนการตัดสินใจเลือกอาชีพนั้น ไครทิส (Crites. 1969 : 570-572) กล่าวว่า การที่บุคคลแสดงถึงความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพของบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นตัวบ่งชี้ถึงการตัดสินใจเลือกอาชีพของบุคคลนั้น ส่วน ซูเปอร์ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 : 90 ; อ้างอิงมาจาก Super. 1957) กล่าวว่า กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของบุคคลขึ้นอยู่กับการทำงานที่เขาเลือกนั้น ทำให้เขาสามารถแสดงบทบาทตามความต้องการของเขาได้ ทั้งในโลกส่วนตัวของบุคคลนั้นและในโลกของความเป็นจริง นอกจากนี้ ผกา บุญเรือง (2520 : 15) ได้ให้ความหมายของการตัดสินใจเลือกอาชีพว่า หมายถึงพฤติกรรมของความคิดในเรื่องเป้าหมายในด้านอาชีพ ความมุ่งหวังของผลที่จะได้ และความพึงพอใจสูงสุดในการเลือก

การตัดสินใจที่จะเลือกอาชีพนั้น นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2530 : 76) กล่าวว่า หมายความว่า การตัดสินใจเข้าสู่อาชีพที่ตรงกับความต้องการ ความถนัด และความสนใจของเขา เมื่อบุคคลสามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง เขาย่อมจะมีความสุขมากกว่าในการทำงานและโอกาสที่จะประสบความสำเร็จในอาชีพย่อมจะมีสูงขึ้นตามไปด้วย ดังนั้นการที่จะช่วยให้บุคคลได้เกิดความสุข

เข้าใจถึงขั้นตอนและกระบวนการในการตัดสินใจเลือกอาชีพจึงเป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งส่วนใหญ่มักมีปัญหาไม่สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การตัดสินใจ หมายถึง กระบวนการเลือกในระหว่างทางเลือกต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นไปตามลำดับขั้นตอนที่จะเลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง โดยพิจารณาเลือกทางเลือกที่สัมพันธ์กับคุณลักษณะของเขา ส่วนการตัดสินใจเลือกอาชีพนั้น หมายถึง การที่บุคคลได้แสดงถึงความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพนั้น ๆ ซึ่งตรงกับความต้องการ ความถนัด และความสนใจของเขา

3.1.2

2.1.2 ประเภทของการตัดสินใจและรูปแบบกลยุทธ์การตัดสินใจ

✓ นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2528 : 45) ได้แบ่งประเภทของการตัดสินใจไว้ดังนี้

1. การตัดสินใจที่ผลลัพธ์เป็นที่รู้แน่นอน (Decisions with Certainty)
2. การตัดสินใจที่มีการเสี่ยงที่พอคำนวณได้ (Decisions with Measured Risks)

ผลลัพธ์ในกรณีนี้จะไม่น่าแน่นอนเหมือนในข้อแรก แต่พอจะคาดคะเนได้โดยใช้หลักความน่าจะเป็นไปได้มาพิจารณาประกอบ

3. การตัดสินใจที่ผลลัพธ์ไม่เป็นที่รู้ (Decisions with Uncertainty) ในทางเลือกแต่ละทางนั้นไม่สามารถคาดเดาว่าผลลัพธ์ออกมาจะเป็นอย่างไร นอกจากนี้ วิธีการตัดสินใจยังสามารถจัดออกเป็นกลยุทธ์ต่าง ๆ กันได้หลายรูปแบบ

✓ ดิงค์เลจ (นวลศิริ เปาโรหิตย์. 2528 : 45 ; อ้างอิงมาจาก Dinklage. 1977) ได้รวบรวมกลยุทธ์ต่าง ๆ ที่บุคคลใช้ในการตัดสินใจออกเป็น 8 กลยุทธ์ คือ

1. วางแผนอย่างรอบคอบ (Planful)
2. ยากเย็นแสนเข็ญ (Agonizing)
3. พุนหันพลันแล่น (Impulsive)
4. ใช้ความรู้สึกบอกร (Intuitive)
5. ผลัดผ่อน (Delaying)
6. ตามดวง (Fantalistic)
7. ตามเพื่อนหรือเสียงส่วนใหญ่ (Compliant)

✓ 8. ขาดพลังเพียงพอ (Paralytic)

3.1.3

2.1.3 ทฤษฎีการตัดสินใจเลือกอาชีพ

3.1.3.1

2.1.3.1 ทฤษฎีการตัดสินใจของเกอแลต (Gelatt's Decision Making Theory)

ทอลเบิร์ต (คูวาคี บุญวงศ์. 2528 : 138-139 ; อ้างอิงมาจาก Tolbert. 1974) กล่าวถึงทฤษฎีการตัดสินใจของเกอแลตว่าเป็นทฤษฎีที่แสดงถึงวงจรกระบวนการตัดสินใจ มีลักษณะเป็นวัฏจักรตามธรรมชาติ แบ่งเป็นขั้น ๆ ดังนี้คือ

1. กำหนดเป้าหมายในการเลือก โดยกำหนดตัวเลือกตามความต้องการในการเลือกอาชีพ อาจจะมีตัวเลือกหลาย ๆ อย่างก็ได้
2. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวเลือกเหล่านั้น ถ้าหากเป็นตัวเลือกการศึกษาก็ควรรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้สมัคร หลักสูตร จำนวนผู้เรียนที่สถานศึกษารับไว้ได้ และค่าใช้จ่าย เป็นต้น และถ้าเป็นการเลือกอาชีพก็ควรรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของตลาดแรงงาน คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพ สวัสดิการที่ได้รับ รายได้ และการฝึกอบรมเพื่อเข้าสู่อาชีพ เป็นต้น นอกจากนี้บุคคลต้องรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตนเองอีกด้วย เป็นต้นว่า ความสนใจ ค่านิยม ความสามารถ และทัศนคติ
3. นำข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพหรือการศึกษาที่ได้รวบรวมไว้แล้วนั้นมาเปรียบเทียบกับข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อทำนายถึงความเป็นไปได้และผลที่เกิดขึ้นหลังจากการตัดสินใจเลือกแล้ว
4. ทำความกระจ่างแจ้งกับระบบค่านิยมของตน แล้วนำมาประกอบการพิจารณาตัดสินใจเลือกตัวเลือกที่เหมาะสมกับตนให้มากที่สุด
5. ประเมินตัวเลือกทั้งหมดแล้วตัดสินใจแบบเด็ดขาด หรือแบบค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมอีก ถ้าเป็นการตัดสินใจแบบเด็ดขาด บุคคลก็จะประเมินถึงการทำนายผลที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจนั้นอีกครั้ง เพื่อความมั่นใจ และถ้าหากเป็นการตัดสินใจแบบค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมอีก บุคคลก็จะกลับไปสู่ขั้นที่ 2 ใหม่ ค่าเงินการจนครบทุกขั้นจนสามารถตัดสินใจได้

3

2.1.3.2 ทฤษฎีของทีเคอแมนและโอฮารา (Tiedeman and O'Hara 's Theory)

ทีเคอแมนและโอฮารา (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 : 114-116 ; อ้างอิง

มาจาก Tiedeman and O'Hara. 1963) กล่าวถึงพัฒนาการทางอาชีพและการตัดสินใจเลือกอาชีพ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการเลือกอาชีพ แบ่งออกเป็น 4 ขั้นย่อย ๆ คือ

1.1 ขั้นสำรวจ บุคคลจะสำรวจตนเองและประเมินตนเองในด้านต่าง ๆ

เช่น ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ ความต้องการ ความปรารถนาหรือมุ่งหวังในอาชีพ พร้อมทั้งจะสำรวจลักษณะอาชีพ วิชาที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ ข้อดี ข้อบกพร่องของอาชีพ การทำงานเกี่ยวกับอาชีพนั้น ๆ ตลอดจนความก้าวหน้าในอาชีพ

1.2 ขั้นฝึกความคิด บุคคลจะฝึกความคิด ภายหลังการประเมินตนเอง และวิเคราะห์เกี่ยวกับอาชีพในขั้นสำรวจแล้ว เพื่อจะตัดสินใจเลือกอาชีพต่อไป

1.3 ขั้นลองเลือกอาชีพ บุคคลจะพยายามลองเลือกอาชีพหรือสาขาวิชาภายหลังการประมวลความคิดและฝึกความคิด เพื่อจะตัดสินใจเลือกอาชีพหรือเลือกเรียนเกี่ยวกับสาขาวิชานั้น

1.4 ขั้นพิจารณารายละเอียดเพื่อความกระจ่างชัดในการตัดสินใจ บุคคลจะแยกแยะรายละเอียดต่าง ๆ และวิเคราะห์ทางเลือกให้ชัดเจนและเฉพาะเจาะจง เพื่อจะได้ตัดสินใจเลือกอาชีพหรือสาขาวิชาชีพที่แน่นอน

ขั้นที่ 2 ขั้นประกอบอาชีพและปรับตัวในการประกอบอาชีพ แบ่งเป็นขั้นย่อย ๆ 3 ขั้น คือ

2.1 ขั้นนำตนเองเข้าสู่อาชีพหรือการศึกษา บุคคลจะเข้าทำงานพร้อมที่จะลงมือปฏิบัติงาน ตามที่ได้ตัดสินใจแล้ว สำหรับบางคนนั้นจะเข้าศึกษาตามสาขาวิชาชีพที่ตนได้ตกลงใจเลือก

2.2 ขั้นปฏิรูปหรือปรับเปลี่ยนแปลงปรับปรุง บุคคลบางคนที่ไม่ประสบความสำเร็จในอาชีพหรือในการศึกษาในสาขาวิชาชีพที่เลือกแล้วนั้น เขาอาจจะปรับปรุงตนเองหรือสำรวจอาชีพหรือการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาชีพใหม่ เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของเขาต่อไป

2.3 ขั้นผดุงรักษาเพื่อความมั่นคงในอาชีพ หรือขั้นความมั่นคงในการประกอบอาชีพ บุคคลจะมุ่งมั่นปฏิบัติงานในอาชีพที่ได้เลือกแล้วให้เจริญก้าวหน้า และเพื่อความมั่นคงในอาชีพ

ต่อไป หรือบางคนที่กำลังศึกษาในสาขาวิชาชีพที่เขาเลือกแล้ว ก็จะพยายามศึกษาเพื่อจะได้ประกอบอาชีพนั้น ๆ ต่อไปภายหลังจากที่สำเร็จการศึกษา

จากทฤษฎีการตัดสินใจเลือกอาชีพดังกล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าการตัดสินใจเลือกอาชีพและการปรับตัวในอาชีพเป็นกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล มีความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพและอาชีพที่จะเห็นได้ชัดเจนจากการที่บุคคลต้องผ่านกระบวนการตัดสินใจ

3.1.4

2-1.4 ทฤษฎีการเลือกอาชีพ

การที่บุคคลจะตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพอย่างใดอย่างหนึ่งให้ประสบผลสำเร็จนั้น เป็นปัญหาที่สร้างความยุ่งยากให้แก่บุคคลมาก จึงมีผู้ให้ความสนใจศึกษาเรื่องการเลือกอาชีพ ทำให้เกิดทฤษฎีการเลือกอาชีพขึ้นหลายทฤษฎี ดังต่อไปนี้

2.1.4.1 ทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของวิลเลียมสัน (Williamson's Traits and Factors Theory)

วิลเลียมสัน (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 : 66-67 ; อ้างอิงมาจาก Williamson. 1937) มีความเชื่อว่า "อาชีพของบุคคลมิใช่การลองผิดลองถูก แต่ต้องใช้ความคิดในการวินิจฉัยวิเคราะห์อย่างดี" บุคคลจะเลือกอาชีพโดยพิจารณาลักษณะของอาชีพประกอบการพิจารณาลักษณะของตนเอง พร้อมทั้งจะพิจารณาความต้องการของตลาดแรงงาน เวลาและทุนทรัพย์ที่จะใช้เตรียมตัวประกอบอาชีพ

สำหรับหลักการเลือกอาชีพของทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคลิกภาพนี้ สอดคล้องกับหลักการเลือกอาชีพของพาร์สัน ซึ่งประกอบด้วยหลัก 3 ประการ คือ

1. การวิเคราะห์ตนเอง ในด้านความสามารถ ความสนใจ
2. การวิเคราะห์อาชีพ โดยบุคคลจะต้องแสวงหาความรู้เกี่ยวกับลักษณะอาชีพ

ความต้องการของตลาดแรงงาน เวลาและทุนทรัพย์ที่ใช้ในการเตรียมตัวประกอบอาชีพ รายได้ ความมั่นคงและโอกาสก้าวหน้าในอาชีพ

3. การใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

นอกจากนี้ วิลเลียมสันยังเห็นว่า แต่ละบุคคลต่างประกอบด้วยแบบแผนของความ สามารถหรือศักยภาพหรือลักษณะเฉพาะตัว ซึ่งลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละบุคคลจะสัมพันธ์กับงาน เฉพาะอย่างที่คุณคนนั้นต้องการ นอกจากนี้บุคคลแต่ละคนต่างต้องการจะรู้จักลักษณะและองค์ประกอบ ของบุคลิกภาพของตนเอง เพื่อจะได้ใช้ลักษณะและองค์ประกอบดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพ

โดยสรุป ทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคลิกภาพเป็นทฤษฎีการเลือกอาชีพ ที่มีหลักการพื้นฐานที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. บุคคลแต่ละคน มีลักษณะเฉพาะตัวที่แตกต่างจากบุคคลอื่น ซึ่งลักษณะดังกล่าว สามารถสังเกต วัด และจำแนกได้
2. อาชีพแต่ละอาชีพนั้น ต้องการผู้ประกอบอาชีพที่มีลักษณะเฉพาะแตกต่างกันไป
3. การแนะนำอาชีพ ควรเป็นกระบวนการที่จัดวางตัวบุคคลและงานให้เข้าคู่ หรือสอดคล้องกันอย่างเหมาะสม

นอกจากนี้ แคทซ์ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 : 68 ; อ้างอิงมาจาก Katz. 1963) ได้สรุปหลักการที่สำคัญของการเลือกอาชีพตามทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ ประกอบของบุคลิกภาพไว้ว่า บุคคลแต่ละคนจะเหมาะกับอาชีพเพียงหนึ่งหรือสองสามประเภทเท่านั้น ไม่ได้เหมาะกับทุกอาชีพ การเลือกอาชีพของบุคคลมีอิทธิพลต่อการเลือกสาขาทางการศึกษา และบุคคลแต่ละคนควรจะได้วางโครงการในการเลือกอาชีพ เพราะเป้าหมายของโครงการเลือก อาชีพนั้นจะเป็นตัวกำหนดการตัดสินใจที่เกี่ยวข้อง ช่วยให้บุคคลได้เลือกอาชีพอย่างเหมาะสมกับ ตนเอง ตลอดจนประสบความสำเร็จในอาชีพที่ได้เลือกแล้วนั้น

2.1.4.2 ทฤษฎีการเลือกอาชีพของกินซ์เบอร์ก กิ้นส์เบอร์ก อะเซลแรดและเฮอร์มา (Ginzberg, Ginsberg, Axelrad and Herma)

กินซ์เบอร์ก กิ้นส์เบอร์ก อะเซลแรดและเฮอร์มา (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 : 90 ; อ้างอิงมาจาก Ginzberg and others. 1951) ได้ศึกษาเรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพ และได้สรุปเป็นทฤษฎีไว้ดังนี้

1. การตัดสินใจเลือกอาชีพ เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้น เมื่ออายุน้อยที่สุดประมาณ 6-7 ปี และการตัดสินใจเลือกอาชีพจะมีมากขึ้นเมื่ออายุ 10 ปี หรือมากกว่า

2. การตัดสินใจเลือกอาชีพแต่ละครั้งในระยะวัยรุ่น จะมีความสัมพันธ์กับประสบการณ์ของบุคคลนั้นตั้งแต่วัยแรก ๆ ของชีวิตเป็นต้นมา และมีอิทธิพลต่อไปในอนาคตด้วย การตัดสินใจเลือกอาชีพในระยะวัยรุ่นนั้น โดยทั่วไปเมื่อเกิดขึ้นแล้วมักจะไม่น่าเปลี่ยนแปลงอีก

3. การตัดสินใจเลือกอาชีพ ต้องการความสมดุลย์ขององค์ประกอบส่วนบุคคลกับโอกาสและขีดจำกัดของความเป็นจริง

จากทฤษฎีของกินซ์เบอร์กและคณะ สรุปได้ว่า การเลือกอาชีพเป็นกระบวนการการเลือกอาชีพมาจากการตัดสินใจเพียงครั้งเดียว แต่เป็นการตัดสินใจหลายครั้งในช่วงเวลาหลายปี ประสบการณ์ในแต่ละวัยมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ

2.1.4.3 ทฤษฎีการเลือกอาชีพของไครท์ส (Crites)

ไครท์ส (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 : 91-94 ; อ้างอิงมาจาก Crites. 1971) เสนอแนวความคิดไว้ว่า เมื่อเกิดการเลือกอาชีพ จะต้องมีการเงื่อนไขที่จำเป็น 3 ประการ คือ

1. มีอาชีพให้เลือก บุคคลจะต้องมีอาชีพที่จะเลือกสองอาชีพหรือมากกว่านั้น ถ้าบุคคลไม่มีทางเลือก การเลือกอาชีพจะเกิดขึ้นไม่ได้
2. มีแรงกระตุ้นในการเลือกอาชีพ บุคคลจะต้องมีแรงกระตุ้นในการเลือกอาชีพ ในสังคมเรานั้นแรงกระตุ้นในการเลือกอาชีพ ได้แก่ ความคาดหวังของสังคมที่ว่า "ทุกคนควรทำงาน"
3. มีอิสระในการเลือก บุคคลจะต้องมีอิสระในการประกอบอาชีพที่เขาเลือก ถ้าเขาถูกจำกัดในการประกอบอาชีพ เขาจะไม่สามารถเลือกอาชีพได้

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ ประกอบด้วย การเลือกอาชีพ ซึ่งขึ้นอยู่กับพื้นฐานของความเป็นจริงมากที่สุด ความชอบในอาชีพ ความปรารถนาหรือความมุ่งหวังในอาชีพ และความสนใจในอาชีพ ซึ่งคล้ายคลึงกับความชอบในอาชีพแต่มีความเป็นจริงมากกว่า เพราะความสนใจมีความสัมพันธ์กับการเข้าเป็นสมาชิกและ/หรือประกอบอาชีพนั้น ๆ

ลักษณะทั่วไปของการเลือกอาชีพที่ไครท์สกล่าวไว้ มีดังนี้

1. การเลือกอาชีพ เป็นพฤติกรรมที่เป็นระบบ มีชีพพฤติกรรมที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญ แต่ละบุคคลจะมีการเลือกอาชีพที่แตกต่างกัน
2. การเลือกอาชีพ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับตัวแปรต่าง ๆ เช่น

2.1 ตัวแปรสิ่งเร้า (Stimulus Variables) ได้แก่

- 2.1.1 วัฒนธรรม มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ แต่ผลของวัฒนธรรมที่มีต่อการเลือกอาชีพไม่เป็นแบบแผนเดียวกัน เพราะยิ่งไปเกี่ยวข้องกับระดับชั้นต่าง ๆ ในสังคมอีกด้วย
- 2.1.2 ระดับชั้นทางสังคม มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การเลือกอาชีพ เช่น วัฒนธรรม เชาวนปัญญา เป็นต้น
- 2.1.3 เชื้อชาติ มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ
- 2.1.4 พื้นที่ทางภูมิศาสตร์ จะพบว่า การเลือกอาชีพระหว่างชนบทและในเมือง มีความแตกต่างกันมาก
- 2.1.5 ชุมชน เพื่อน และจรรยาบรรณในกลุ่มอาชีพ ยังสรุปแน่ชัดไม่ได้ว่ามี อิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ
- 2.1.6 ครอบครัว อาชีพของบิดา และการเลือกอาชีพ มีความสัมพันธ์กัน ส่วน การเลียนแบบจากบิดามารดาและความสัมพันธ์ภายในครอบครัวกับการเลือกอาชีพยังไม่สามารถสรุปได้
- 2.1.7 โรงเรียน ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของประสบการณ์ในการศึกษากับ การเลือกอาชีพยังมีจำกัด แต่มีข้อเสนอแนะว่า โรงเรียนอาจจะเป็นตัวกลางที่สำคัญในการเลือกอาชีพ

2.2 ตัวแปรตอบสนอง (Response Variables) ได้แก่

- 2.2.1 ความถนัดทั่วไป ความสามารถทางสมอง ไม่เพียงแต่จะมีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพเท่านั้น แต่ยังมีความสัมพันธ์กับความชอบและความปรารถนาหรือความมุ่งหวังใน อาชีพด้วย
- 2.2.2 ความสนใจ มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพ และความสนใจ ที่วัดได้จากแบบสำรวจความสนใจในอาชีพ มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพ นอกจากนี้ความสัมพันธ์ ระหว่างความสนใจในอาชีพและการเลือกอาชีพของเพศหญิง จะมีความสัมพันธ์สูงกว่าของเพศชาย
- 2.2.3 บุคลิกภาพ มีหลักฐานสนับสนุนว่า อัตมโนทัศน์มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพ

ไครทส์ กล่าวถึง พัฒนาการของการเลือกอาชีพไว้ดังนี้

1. การเลือกอาชีพ เป็นกระบวนการ แบ่งเป็นขั้นย่อย ๆ แต่ไม่ได้มีความต่อเนื่องกัน ทั้งหมดเพราะอย่างน้อย พบว่า มีความไม่ต่อเนื่องเกิดขึ้นครั้งหนึ่งในช่วงอายุ 14 ปี ถึง 16 ปี

ซึ่งช่วงอายุนี้เด็กจะตัดสินใจไม่ได้ และไม่สามารถมองเห็นความแตกต่างของทางเลือกในการเลือกอาชีพได้

2. ภายหลังอายุ 16 ปี กระบวนการเลือกอาชีพจะเฉพาะเจาะจงมากขึ้น ความสัมพันธ์ระหว่างทางเลือก ความชอบ ความปรารถนาหรือความมุ่งหวังและความสนใจมีการเปลี่ยนแปลง

3. มีลำดับขั้นในกระบวนการเลือกอาชีพ แต่ยังกำหนดขอบเขตได้ไม่ دقیق บางครั้งเป็นไปได้ว่าช่วงเฟื่องฟู (Fantasy Stage) เริ่มเมื่ออายุ 9 ปี และสิ้นสุดเมื่ออายุ 13 ปี การก่อตัวของความคิดของการเลือกอาชีพและการเลือกอาชีพที่เฉพาะเจาะจงจะปรากฏขึ้นในระหว่างอายุ 18 ปี และ 21 ปี ในช่วงหรือระยะความเป็นจริง (Realistic Stage) ซึ่งเป็นระยะที่มีความเป็นจริงมากขึ้นในการเลือกอาชีพ

จากทฤษฎีที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การเลือกอาชีพจะเกี่ยวข้องกับกระบวนการพัฒนาการ บุคคลจะมีความสามารถในการตัดสินใจด้วยตนเอง ซึ่งการแนะแนวอาชีพมีบทบาทสำคัญในแต่ละขั้นตอนของพัฒนาการ ในอันที่จะทำให้บุคคลบรรลุจุดมุ่งหมายในการเลือกอาชีพได้

2.1.5 ทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพ

2.1.5.1 ทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของกินซ์เบอร์ก (Ginzberg's Theory of Career Development)

กินซ์เบอร์ก (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 : 97-99 ; อ้างอิงมาจาก Ginzberg. 1951) ได้พัฒนาทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพมาจากทฤษฎีการเลือกอาชีพ โดยแบ่งกระบวนการของการตัดสินใจเลือกอาชีพ (The Process of Occupational Decision Making) เป็น 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 ระยะของความเฟื่องฟู เป็นระยะที่เด็กมีอายุประมาณ 6-11 ปี ในระยะนี้เด็กจะคิดเกี่ยวกับอาชีพในรูปของความปรารถนา เด็กไม่สามารถที่จะประมาณความสามารถ โอกาส และขอบเขตต่าง ๆ ของความจริงได้

ระยะที่ 2 ระยะพิจารณาเลือกอาชีพ โดยยังไม่ตัดสินใจแน่นอน เป็นระยะที่อยู่ในช่วงอายุตั้งแต่ 11 ปี ถึง 17 ปี ในระยะนี้เด็กจะพิจารณาเลือกอาชีพจากลักษณะของตนเอง

เช่น จะนำความสนใจ ความสามารถ และค่านิยมของตนมาร่วมพิจารณาเลือกอาชีพ ในบางครั้ง เด็กก็จะพิจารณาจากลักษณะอาชีพตามที่พบเห็นหรือตามที่ตนเข้าใจ แต่ยังไม่ได้พิจารณาองค์ประกอบ หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ทั่วทั้งถึง การเลือกอาชีพในระยะนี้จึงยังไม่แน่นอน ระยะที่ 2 นี้ จานเนก เป็นระยะย่อย ๆ ได้ 4 ระยะ คือ

1. ระยะความสนใจ อยู่ในช่วงอายุ 11-12 ปี ระยะนี้ความสนใจเป็น พื้นฐานสำคัญในการเลือกอาชีพ โดยเด็กจะไม่คำนึงถึงความสามารถที่แท้จริง เพียงแต่ตระหนักว่า ความสามารถเป็นสิ่งจำเป็นในการเลือกอาชีพด้วยเหมือนกัน

2. ระยะความสามารถ อยู่ในช่วงอายุ 13-14 ปี ระยะนี้เด็กได้คำนึงถึง ความสามารถในการเลือกอาชีพ โดยเด็กพิจารณาว่า นอกจากความสนใจจะมีความสำคัญแล้ว ความสามารถก็เป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องนำมาพิจารณาในการวางแผนเลือกอาชีพ แต่ความรู้เกี่ยวกับ เรื่องความสามารถยังไม่สมบูรณ์ การเลือกอาชีพระยะนี้จึงยังไม่มีการตัดสินใจที่แน่นอน

3. ระยะค่านิยม อยู่ในช่วงอายุ 15-16 ปี ระยะนี้ค่านิยมเริ่มเข้ามาสู่ กระบวนการตัดสินใจในการเลือกอาชีพ และในระยะนี้เด็กจะให้ความสำคัญของค่านิยมเหนือกว่า ความสนใจและความสามารถ

4. ระยะหวั่นไหวหวั่นต่อของการเลือกอาชีพ อยู่ในช่วงอายุประมาณ 17 ปี ระยะนี้บุคคลได้นำความสนใจ ความสามารถ และค่านิยม มาพิจารณาร่วมกันในการเลือกอาชีพ แต่องค์ประกอบหรือปัจจัยทางสภาพความเป็นจริง ยังนำมาพิจารณาด้วยน้อยมาก ในระยะนี้มีการวางแผนการเลือกอาชีพแต่ยังไม่ได้มีการตัดสินใจที่แน่นอน ระยะนี้ยังอยู่ในขั้นทดลองเลือก แม้ว่าบุคคลนั้นจะตระหนักว่า การตัดสินใจของเขาในขณะนี้นั้น จะมีผลต่ออนาคตของเขา

ระยะที่ 3 ระยะความเป็นจริง อยู่ในช่วงอายุ 17 ปี จนกระทั่งถึงวัยผู้ใหญ่ตอน ต้น ระยะนี้เป็นระยะที่บุคคลพิจารณาเลือกอาชีพตามสภาพความเป็นจริง โดยพิจารณาองค์ประกอบ ทางด้านอาชีพและองค์ประกอบส่วนบุคคลประกอบกัน เพื่อใช้ในการตัดสินใจเลือกอาชีพและจะ พิจารณาตามสภาพความเป็นจริง ระยะความจริงนี้ จานเนกเป็น 3 ระยะย่อย ๆ คือ

1. ระยะสำรวจอาชีพ เป็นระยะสำรวจอาชีพและโอกาสในการเลือกอาชีพ นั้น ๆ ว่าอาชีพใดจะเหมาะสมกับตนเอง โดยพยายามจะตัดสินใจเลือกให้ตรงกับความเป็นจริง

2. ระยะการรวมตัวของความคิดที่จะเลือกอาชีพ เป็นระยะที่บุคคลเริ่มตัดสินใจอย่างจริงจัง โดยมีการรอมชอมระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเลือกอาชีพนั้น ๆ ซึ่งในระยะนี้เป็นระยะที่บุคคลพร้อมที่จะเลือกอาชีพ ภายหลังที่ได้ฝึกความคิดต่าง ๆ เกี่ยวกับการเลือกอาชีพไว้พอสมควรแล้ว

3. ระยะตัดสินใจเลือกอาชีพที่เฉพาะเจาะจง ระยะนี้บุคคลจะตัดสินใจเลือกอาชีพที่เฉพาะเจาะจง โดยพยายามกำหนดอาชีพต่าง ๆ ที่จะเลือกให้แคบเข้า เพื่อให้ได้อาชีพที่เฉพาะเจาะจง และเตรียมการที่จะลงมือดำเนินการตามที่ได้ตัดสินใจเลือก โดยการหาความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพนั้น ๆ เพื่อเป็นการสนับสนุนการตัดสินใจ

จากทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของกินซ์เบอร์ก สรุปลได้ว่า การเลือกอาชีพของบุคคลเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกันไปตลอดชีวิต เริ่มตั้งแต่อายุ 11 ปี ขึ้นไป โดยพิจารณาตนเองเป็นสำคัญ และเริ่มนำคุณสมบัติของอาชีพมาประกอบการพิจารณาเมื่อมีอายุ 17 ปี นอกจากนี้กินซ์เบอร์กยังให้แง่คิดว่า เนื่องจากการเลือกอาชีพเป็นกระบวนการ ดังนั้นจึงไม่ควรบังคับให้เด็กเลือกอาชีพเร็วเกินไป ควรจะพิจารณาลำดับขั้นของระยะของการเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก พร้อมทั้งพิจารณาองค์ประกอบอื่น ๆ อย่างละเอียดถี่ถ้วน

2.1.5.2 ทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของซูเปอร์ (Super's Theory of Career Development)

ซูเปอร์ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 : 104-107 ; อ้างอิงมาจาก Super. 1957) ได้ศึกษาแบบแผนหรือแบบฉบับของอาชีพเป็นระยะยาวถึง 20 ปี และได้เสนอขึ้นพัฒนาการทางอาชีพเป็น 5 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นการเจริญเติบโต อยู่ในช่วงตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 14 ปี เป็นขั้นของการพัฒนาความรู้สึกรู้จักคิดที่มีต่อตนเองหรืออัตมโนทัศน์ โดยเริ่มพัฒนาจากการถือตนตามแบบบุคคลสำคัญในครอบครัวหรือในโรงเรียน ในช่วงแรกของขั้นการเจริญเติบโตนี้ เด็กจะมีความต้องการและความเพ้อฝันมาก ส่วนความสนใจและความสามารถจะมีความสำคัญมากขึ้น เมื่อเด็กได้มีส่วนร่วมในสังคมเพิ่มขึ้น และได้มีโอกาสทดสอบในสภาพความเป็นจริงมากขึ้น ทั้งนี้จำแนกเป็นระยะย่อย ๆ 4 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 ระยะที่เด็กยังไม่สนใจเลือกอาชีพ ระยะนี้เด็กจะมีอายุอยู่ในช่วง 3 ปี แรกของชีวิต

ระยะที่ 2 ระยะเพื่อน เป็นระยะที่เด็กมีอายุระหว่าง 4-10 ปี เป็นระยะที่เด็กจะคิดถึงเรื่องอาชีพในลักษณะเพื่อน และอาจมีการเล่นหรือการแสดงบทบาทตามความเพื่อน

ระยะที่ 3 ระยะความสนใจ เป็นระยะที่เด็กมีอายุระหว่าง 11-12 ปี ระยะนี้เด็กจะพิจารณาอาชีพตามความสนใจของตนเอง โดยจะใช้ความชอบและความสนใจเป็นหลักในการตัดสินใจเลือกอาชีพและกิจกรรมต่าง ๆ

ระยะที่ 4 ระยะความสามารถ เป็นระยะที่เด็กมีอายุระหว่าง 13-14 ปี ระยะนี้เด็กจะพิจารณาอาชีพโดยคำนึงถึงความสามารถของตนเอง พร้อมทั้งคำนึงถึงคุณสมบัติอื่น ๆ ของตน และมีความต้องการอยากจะทำหรือต้องการฝึกงานเกี่ยวกับอาชีพนั้น ๆ

ขั้นที่ 2 ขั้นการสำรวจ ขั้นนี้บุคคลมีอายุระหว่าง 15-24 ปี เป็นขั้นของการสำรวจตนเอง สำรวจอาชีพขณะอยู่ในโรงเรียน โดยสำรวจจากการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ หรือจากงานอดิเรกหรือจากการทำงานพิเศษ และทดลองสวมบทบาทงานหรืออาชีพนั้น ๆ ในขั้นนี้เด็กจะเริ่มแสวงหาประสบการณ์จากการทำงานและจากการทำกิจกรรมต่าง ๆ สำหรับขั้นการสำรวจนี้แบ่งเป็นระยะย่อย ๆ 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 ระยะเริ่มพิจารณาและทดลองเลือกอาชีพ แต่ยังไม่ตัดสินใจแน่นอน อยู่ในช่วงอายุ 15-17 ปี โดยบุคคลจะพิจารณาอาชีพตามความต้องการ ความสนใจ ความสามารถ ค่านิยม และโอกาสในการได้งานทำ สำหรับในระยะนี้นั้น จะมีการลองเลือกปฏิบัติอภิปรายการทำงานเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ และประสบการณ์อื่น ๆ

ระยะที่ 2 ระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของพัฒนาการด้านอาชีพหรือระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของการเลือกอาชีพ อยู่ในระหว่างอายุ 18-21 ปี ระยะนี้เป็นระยะที่บุคคลพิจารณาเลือกอาชีพจากสภาพความเป็นจริงมากขึ้น โดยจะพิจารณาจากลักษณะของตนเอง ลักษณะของงานอาชีพ และโอกาสที่จะได้งานทำ เป็นระยะที่บุคคลเตรียมตัวเข้าสู่โลกของงาน เตรียมตัวให้พร้อมในการทำงาน

ระยะที่ 3 ระยะทดลองปฏิบัติงาน อยู่ในช่วงอายุ 22-24 ปี เป็นระยะที่บุคคลได้ตัดสินใจเลือกอาชีพแล้ว และเริ่มทดลองปฏิบัติงานหรือทำงานในอาชีพที่เลือกนั้น ๆ

ขั้นที่ 3 ขั้นสร้างหลักฐาน เป็นขั้นที่บุคคลเริ่มประกอบอาชีพที่ถาวร อยู่ในช่วงอายุ 25-44 ปี เป็นขั้นที่บุคคลได้ค้นพบงานที่เหมาะสม มีความตั้งใจและความพยายามในการทำงาน เพื่อจะได้ยึดเป็นอาชีพที่ถาวร แต่ในระยะต้น ๆ ของขั้นสร้างหลักฐานนี้อาจมีการทดลองงานและเปลี่ยนงานอยู่บ้าง แต่บางคนก็อาจจะไม่มีการทดลองงานหรือเปลี่ยนงาน สำหรับขั้นนี้ แบ่งเป็นระยะย่อย ๆ 2 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 ระยะทดลองปฏิบัติงาน อยู่ในช่วงอายุ 25-30 ปี ระยะนี้เป็นระยะที่บุคคลประกอบอาชีพที่ได้เลือกสรรแล้ว แต่อาจมีการเปลี่ยนแปลงงาน หากว่าบุคคลนั้นไม่พึงพอใจในงาน ซึ่งอาจจะมีการเปลี่ยนงานอีกหนึ่งหรือสองครั้งจึงจะพบงานที่ยึดเป็นอาชีพถาวร สำหรับบางคนอาจไม่มีระยะนี้ คือเขาจะประกอบอาชีพที่ถาวรเลยไม่มีการเปลี่ยนงาน

ระยะที่ 2 ระยะสร้างความมั่นคงในอาชีพ อยู่ในช่วงอายุ 31-44 ปี ระยะนี้บุคคลจะเริ่มทำงานตามแผนอาชีพที่กระจำจัด เพื่อสร้างงานให้มีความมั่นคงและพัฒนางานให้ก้าวหน้า

ขั้นที่ 4 ขั้นการคงไว้ซึ่งความมั่นคงในอาชีพหรือขั้นของชีวิตที่มั่นคง อยู่ในช่วงอายุ 45-64 ปี เป็นขั้นที่บุคคลมีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ โดยจะดำเนินการประกอบอาชีพที่เลือกแล้วและสร้างความก้าวหน้า และความมั่นคงในการประกอบอาชีพนั้น

ขั้นที่ 5 ขั้นความเสื่อมถอย เป็นขั้นที่บุคคลมีอายุ 65 ปี ขึ้นไป ขั้นนี้ บุคคลจะเริ่มลดประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพ เริ่มมีความเสื่อมถอยทั้งพลังปัญญาและพลังทางร่างกาย มีการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมของงาน และหยุดงานนั้นไปในที่สุด หรืออาจจะมีกิจกรรมอื่น หรืองานครึ่งเวลา หรืองานอดิเรก ทดแทนงานอาชีพเดิม สำหรับขั้นนี้ จำแนกเป็นระยะย่อย ๆ 2 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 ระยะลดการทำงานลง อยู่ในช่วง 65-70 ปี เป็นช่วงที่บุคคลเริ่มลดประสิทธิภาพการทำงานในอาชีพของตน การทำงานของบุคคลในช่วงนี้จะช้าลง บางคนมีการเปลี่ยนหน้าที่การงาน ลักษณะงาน หรืออาจจะทำงานเป็นบางเวลา

ระยะที่ 2 ระยะเลิกประกอบอาชีพโดยสิ้นเชิง คือตั้งแต่อายุ 71 ปี ขึ้นไป เป็นช่วงของการพักผ่อน หยุดประกอบอาชีพโดยสิ้นเชิง แต่บางคนอาจจะทำงานไปเรื่อย ๆ จนถึงอายุขัย

จากขั้นพัฒนาการทางอาชีพดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า การเลือกอาชีพของบุคคล มีลักษณะเป็นพัฒนาการ ในช่วงอายุ 14-17 ปี ซึ่งอยู่ในระดับมัธยมศึกษา เป็นช่วงที่เด็กมีการพิจารณาตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยมีการสำรวจตนเอง สำรวจอาชีพ และนำความสามารถ ความสามารถ ค่านิยม มาร่วมในการพิจารณาตัดสินใจเลือกอาชีพ

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกอาชีพ

2.2.1 งานวิจัยต่างประเทศ

ซัลลิแวน (Sullivan. 1976 : 3430 - A) ได้ศึกษาถึงผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มและรายบุคคลเกี่ยวกับการตัดสินใจที่มีต่อพฤติกรรมทางอาชีพของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเคนตักกี พบว่า การให้คำปรึกษาด้านอาชีพแบบกลุ่มและรายบุคคลเกี่ยวกับการตัดสินใจ มีประสิทธิผลในการเพิ่มพฤติกรรมทางอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับ เดวิส (Davis. 1984 : 2763 - A) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลของการสอนอาชีพศึกษา กับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ ที่มีต่อการตัดสินใจและพฤติกรรมทางอาชีพ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยอินเดียนา จากการศึกษาพบว่า ผลการสอนอาชีพศึกษากับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพที่มีผลต่อการตัดสินใจ และพฤติกรรมทางอาชีพ ไม่แตกต่างกัน

2.2.2 งานวิจัยในประเทศ

ผกา บุญเรือง (2520 : 48) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจเลือกอาชีพ พฤติกรรมทางอาชีพ และการควบคุมภายใน - ภายนอก ผลปรากฏว่า ผู้ที่มีการตัดสินใจเลือกอาชีพอย่างแท้จริง มีแนวโน้มที่จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมทางอาชีพสูง ต่อมาในปี พ.ศ. 2525 อรอนงค์ แจ่มผล (2525 : 78) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของพฤติกรรมทางอาชีพ ความสนใจในอาชีพ สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนกับการตัดสินใจเลือกอาชีพของนิสิตนักศึกษาปีที่ 2 ผลปรากฏว่า พฤติกรรมทางอาชีพมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกอาชีพ นอกจากนี้ ทิพย์มาศย์ พิมพ์ศักดิ์ (2530 : 52) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดการแนะแนวอาชีพที่มีต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนนาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการ

แนะแนว มีการตัดสินใจเลือกอาชีพสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ
อาชีพสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากงานวิจัยทั้งต่างประเทศ และในประเทศที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า การตัดสินใจ
เลือกอาชีพของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางอาชีพ การแนะแนวอาชีพที่จัดขึ้นในรูปแบบต่าง ๆ
จะช่วยพัฒนาความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนได้ ✓

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนทุ่งเสลี่ยมชนูปถัมภ์ อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ปีการศึกษา 2536 ที่มีคะแนนการตัดสินใจเลือกอาชีพต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 จำนวน 40 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนทุ่งเสลี่ยมชนูปถัมภ์ อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ปีการศึกษา 2536 ที่มีคะแนนการตัดสินใจเลือกอาชีพต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 จำนวน 16 คน ที่ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายจากประชากร โดยมีขั้นตอนการเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. ให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ทั้งหมดจำนวน 160 คน ตอบแบบสอบถามการตัดสินใจเลือกอาชีพ
2. นำแบบสอบถามการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนในข้อ 1 มาตรวจให้คะแนน
3. นำคะแนนของนักเรียนทุกคนมาเรียงจากสูงไปต่ำ แล้วคัดเลือกผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 จำนวน 40 คน
4. ผู้วิจัยสัมภาษณ์นักเรียนที่ได้คะแนนจากแบบสอบถามการตัดสินใจเลือกอาชีพต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 เพื่อสอบถามความสมัครใจในการเข้ากลุ่ม แล้วสุ่มจากนักเรียนที่สมัครใจด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่ายมาจำนวน 16 คน และสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่ง เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน โดยกลุ่มทดลองมีนักเรียนชาย 5 คน นักเรียนหญิง 3 คน กลุ่มควบคุมมีนักเรียนชาย 4 คน นักเรียนหญิง 4 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามการตัดสินใจเลือกอาชีพ
2. โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ
3. โปรแกรมการสอนแบบปกติ เรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพ

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

1. แบบสอบถามการตัดสินใจเลือกอาชีพ

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกอาชีพ

1.2 สร้างแบบสอบถามการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยปรับปรุงจากแบบสอบถามการตัดสินใจเลือกอาชีพของ ผกา บุญเรือง (2520 : 65) อรอนงค์ แจ่มผล (2525 : 107-108) และทิพย์มาศย์ พิมพ์ศักดิ์ (2530 : 112-123) โดยแบบสอบถามมีลักษณะข้อคำถามเป็นสถานการณ์

1.3 นำแบบสอบถามการตัดสินใจเลือกอาชีพที่สร้างขึ้นไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยให้ผู้ทรงวุฒิจำนวน 3 คน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร จิตรสุกุล รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง และอาจารย์พรณิศา วาณิชยการ ตรวจสอบเพื่อปรับปรุงและคัดเลือกข้อคำถามให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วผู้วิจัยนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

1.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว จำนวน 75 ข้อ ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนศรีสำโรงชนูปถัมภ์ อำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย จำนวน 100 คน แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item Discrimination) ของแบบสอบถามโดยใช้วิธีการแจกแจงที (t-distribution) แล้วคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่าที (t) ระหว่าง 1.85-7.14 ได้จำนวน 50 ข้อ มาใช้ในการวิจัยครั้งนี้

1.5 นำแบบสอบถามการตัดสินใจเลือกอาชีพในข้อ 1.4 มาหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) โดยใช้สูตรครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการตัดสินใจเลือกอาชีพเท่ากับ 0.8864

ตัวอย่างแบบสอบถามการตัดสินใจเลือกอาชีพ

คำแนะนำในการตอบแบบสอบถามการตัดสินใจเลือกอาชีพ

ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ต่อไปนี้ แล้วพิจารณาตามความเห็นของนักเรียนว่า ถ้านักเรียนอยู่ในสถานการณ์ดังกล่าว นักเรียนจะมีการตัดสินใจอย่างไร สำหรับการตัดสินใจนั้น จะประกอบด้วยขั้นตอนต่อไปนี้

1. ปัญหาที่จะต้องตัดสินใจ
2. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์
3. ทางเลือกที่มีอยู่
4. ข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก
5. ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่จะตัดสินใจเลือก

สำหรับการตอบให้นักเรียนตอบให้ครบทั้ง 5 ขั้นตอน

สถานการณ์

อิติพงศ์ กำลังเรียนชั้น ม.6 ของโรงเรียนต่างจังหวัดแห่งหนึ่ง เขาเรียนแผนการเรียน วิทยาศาสตร์ - คณิต ฐานะทางบ้านไม่ค่อยดีนัก แต่เขามีความขยัน ตั้งใจเรียนสม่ำเสมอ จึงทำให้เขามีผลการเรียนดีในทุกวิชา เขาสามารถสอบโควตาพิเศษของมหาวิทยาลัยได้ถึง 2 แห่ง คือโครงการ พสวท. ซึ่งเป็นโครงการที่ส่งเสริมการเรียนด้านวิทยาศาสตร์โดยเฉพาะ และจะให้การศึกษานักเรียนในโครงการไปจนถึงระดับปริญญาเอก แต่มีเงื่อนไขว่า เมื่อสำเร็จแล้วจะต้องทำงานในหน่วยงานของราชการตามที่โครงการจะกำหนดไว้ เขาจะต้องเข้าเรียนที่คณะวิทยาศาสตร์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ส่วนอีกแห่งหนึ่งที่เขาสอบได้คือโควตาของคณะวิศวกรรมศาสตร์ ซึ่งเป็นคณะที่เขาสนใจและฝันที่จะทำงานทางด้านนี้ และคิดว่าเขาจะมีโอกาสเลือกทำงานได้ตามที่เขาต้องการ และมีรายได้ดี แต่เขาจะต้องหารายได้ช่วยตัวเองในการศึกษาต่อซึ่งต้องมีค่าใช้จ่ายสูง แต่บิดามารดาของเขายังไม่สามารถสนับสนุนทางการเงินแก่เขาได้

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น

1. ข้อมูลที่จะต้องตัดสินใจคือ _____

2. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์คือ _____

3. ทางเลือกมีอยู่ที่ทาง อะไรบ้าง

ทางเลือกมี _____ ทาง คือ _____

4. ข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก _____

5. ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่จะตัดสินใจเลือกคือ _____

เกณฑ์การให้คะแนน

คำตอบที่มีใจความถูกต้องและครบตรงตามที่เฉลย ให้ 2 คะแนน

คำตอบที่มีใจความถูกต้องแต่ไม่ครบตามที่เฉลย ให้ 1 คะแนน

คำตอบที่ไม่ถูกต้อง ให้ 0 คะแนน

คำตอบข้อ 1 ต้องตอบถูกจึงจะพิจารณาให้คะแนนข้อต่อไป

2. โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพแบบวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบ ทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อเป็นแนวทางกำหนดขั้นตอนในการสร้างโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ ให้เหมาะสมกับลักษณะปัญหาและผู้รับคำปรึกษา

2.2 สร้างโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร จัตรสุภกุล รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง และอาจารย์พรเทพ วาณิชยการ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ โดยดูความสอดคล้องกับ

นิยามศัพท์เฉพาะ แล้วผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

2.3 นำโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพที่แก้ไขตามข้อ 2.2 มาทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนทุ่งเสลี่ยมชนูปถัมภ์ อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ที่นำใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 8 คน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ให้เหมาะสมอีกครั้งหนึ่งก่อนนำไปใช้จริง

โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ ผู้วิจัยใช้เวลาทดลอง 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง รวมทั้งสิ้น 12 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง ในวันจันทร์และวันพุธ เวลา 15.30-16.30 น. ตั้งแต่วันที่ 21 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2537 ถึงวันที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2537 (ดังรายละเอียดในภาคผนวก)

3. โปรแกรมการสอนแบบปกติ เรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบปกติ และการตัดสินใจเลือกอาชีพ

3.2 สร้างโปรแกรมการสอนแบบปกติ เรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพ ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการทำการวิจัยครั้งนี้

3.3 นำโปรแกรมการสอนแบบปกติไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร ฉัตรสุกุล รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง และอาจารย์พรณิศา วาณิชการ ตรวจสอบว่าสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีดำเนินการ และการประเมินผล แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

3.4 ผู้วิจัยนำโปรแกรมจากข้อ 3.3 ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนทุ่งเสลี่ยมชนูปถัมภ์ อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ที่นำใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 8 คน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมอีกครั้งหนึ่งก่อนนำไปใช้จริง

โปรแกรมการสอนแบบปกติ ผู้วิจัยใช้เวลาทดลอง 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง รวมทั้งสิ้น 12 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง ในวันอังคารและวันพฤหัสบดี เวลา 15.30-16.30 น. ตั้งแต่วันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2537 ถึงวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2537 (ดังรายละเอียดในภาคผนวก)

การดำเนินการทดลอง

แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยใช้แบบ Randomized Control Group Pretest-Posttest Design (บุศรี วงศ์รัตน์. 2528 : 77) ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงแบบแผนการทดลอง แบบ Randomized Control Group Pretest-Posttest Design

กลุ่ม	ทดสอบก่อน	ทดลอง	ทดสอบหลัง
R_E	T_{1E}	X_E	T_{2E}
R_C	T_{1C}	X_C	T_{2C}

ความหมายของสัญลักษณ์

R_E	แทน	กลุ่มตัวอย่างที่ถูกสุ่มเป็นกลุ่มทดลอง
R_C	แทน	กลุ่มตัวอย่างที่ถูกสุ่มเป็นกลุ่มควบคุม
T_{1E}	แทน	ทดสอบก่อนในกลุ่มทดลอง
T_{1C}	แทน	ทดสอบก่อนในกลุ่มควบคุม
X_E	แทน	การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพซึ่งใช้ในกลุ่มทดลอง
X_C	แทน	การสอนปกติซึ่งใช้ในกลุ่มควบคุม
T_{2E}	แทน	ทดสอบหลังในกลุ่มทดลอง
T_{2C}	แทน	ทดสอบหลังในกลุ่มควบคุม

วิธีดำเนินการทดลอง

1. ก่อนทดลองผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตอบแบบสอบถามการตัดสินใจเลือกอาชีพ เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2537 แล้วเก็บคะแนนไว้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pretest)
2. ขณะทดลอง ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลองทั้ง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ดังรายละเอียดต่อไปนี้
 - 2.1 กลุ่มทดลอง ให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีการให้คำปรึกษาด้านอาชีพแบบวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบตามโปรแกรมที่กำหนดไว้ โดยให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง ในวันจันทร์และวันพุธ เวลา 15.30-16.30 น. ตั้งแต่วันที่ 21 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2537 ถึงวันที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2537
 - 2.2 กลุ่มควบคุม ให้การสอนแบบปกติตามโปรแกรมที่กำหนดไว้ โดยทำการสอนแบบปกติ 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง ในวันอังคารและวันพฤหัสบดี เวลา 15.30-16.30 น. ตั้งแต่วันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2537 ถึงวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2537
3. ภายหลังการทดลองผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตอบแบบสอบถามการตัดสินใจเลือกอาชีพทั้งสองกลุ่ม โดยใช้แบบสอบถามชุดเดียวกับฉบับที่สอบก่อนการทดลอง เมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2537 แล้วเก็บคะแนนไว้เป็นคะแนนหลังการทดลอง (Posttest)
4. นำข้อมูลที่ได้จากข้อ 1 และข้อ 3 ไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติต่อไป

วิธีจัดการกับข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่ามัธยฐาน

1.2 ค่าความเบี่ยงเบนควอไทล์

2. สถิติสำหรับวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ

2.1 ทาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยวิธีการแจกแจงที่

(t-distribution) (ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 185)

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 171)

3. สถิติสำหรับทดสอบสมมุติฐาน ได้แก่

3.1 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนการตัดสินใจเลือกอาชีพก่อนและหลังการทดลองในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้การทดสอบของ วิลคอกซัน (The Wilcoxon's Matched-Pairs Signed - Ranks Test) (นิภา ศรีโพธิ์โรจน์. 2533 : 91-97)

3.2 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ก่อนและหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้การทดสอบของ แมน วิทนี (The Mann - Whitney U Test) (นิภา ศรีโพธิ์โรจน์. 2533 : 120-128)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศึกษาค้นคว้า

ข้อตกลงเกี่ยวกับการวิเคราะห์และแปลผล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้แทนความหมายดังต่อไปนี้

N	แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
Mdn	แทน มัธยฐานของการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียน
Mdn(diff)	แทน มัธยฐานความแตกต่างของการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียน
ก่อนและหลังการทดลอง
Qd	แทน ส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์ความแตกต่างของการตัดสินใจเลือกอาชีพ
ของนักเรียน
Qd(diff)	แทน ส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์ความแตกต่างของการตัดสินใจเลือกอาชีพ
ก่อนและหลังการทดลอง
T	แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาในการทดสอบของวิลคอกซัน
(The Wilcoxon's Matched - Pairs Signed - Ranks Test)
U	แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาในการทดสอบของ แมน-วิทนี
(The Mann - Whitney U Test)

ผลการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. เปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพและการสอนแบบปกติ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 เปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ และนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนการสอนแบบปกติ

กลุ่ม	N	Mdn	Qd	U
กลุ่มทดลอง	8	31.5	7.0	29.5
กลุ่มควบคุม	8	31.5	3.5	

จากตาราง 2 ปรากฏว่า การตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพและนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนการสอนแบบปกติ ไม่แตกต่างกัน

2. เปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการให้
คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 เปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการให้คำปรึกษา
แบบกลุ่มด้านอาชีพ

การทดสอบ	N	Mdn	Qd	T
ก่อนการทดลอง	8	31.5	7.0	0**
หลังการทดลอง	8	64.5	5.5	

** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 ปรากฏว่า การตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลัง
การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า การให้
คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพทำให้นักเรียนกลุ่มทดลองมีการตัดสินใจเลือกอาชีพดีขึ้น

3. เปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการสอนแบบปกติ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 เปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการสอนแบบปกติ

การทดสอบ	N	Mdn	Qd	T
ก่อนการทดลอง	8	31.5	3.5	0**
หลังการทดลอง	8	45.5	7.5	

** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 ปรากฏว่า การตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการสอนแบบปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า การสอนแบบปกติทำให้นักเรียนกลุ่มควบคุมมีการตัดสินใจเลือกอาชีพดีขึ้น

4. เปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ และนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการสอนแบบปกติ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 เปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ และนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการสอนแบบปกติ

กลุ่ม	N	Mdn(diff)	Qd(diff)	U
กลุ่มทดลอง	8	33.0	3.5	0**
กลุ่มควบคุม	8	14.5	3.0	

** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 ปรากฏว่า การตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพและนักเรียนกลุ่มควบคุม ที่ได้รับการสอนแบบปกติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ ทำให้นักเรียนมีการตัดสินใจเลือกอาชีพดีกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

บทย่อ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการทำให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพที่มีต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนทุ่งเสลี่ยมชนูปถัมภ์ อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ปีการศึกษา 2536 โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียน ก่อนและหลังการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ
2. เพื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียน ก่อนและหลังการสอนแบบปกติ
3. เพื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพกับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนมีการตัดสินใจเลือกอาชีพดีขึ้นหลังจากได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ
2. นักเรียนมีการตัดสินใจเลือกอาชีพดีขึ้นหลังจากได้รับการสอนแบบปกติ
3. นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพมีการตัดสินใจเลือกอาชีพดีกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนทุ่งเสลี่ยมชนูปถัมภ์ อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ปีการศึกษา 2536 ที่มีคะแนนการตัดสินใจเลือกอาชีพต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 จำนวน 40 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนทุ่งเสลี่ยมชนูปถัมภ์ อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ปีการศึกษา 2536 ที่มีคะแนนการตัดสินใจเลือกอาชีพต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 จำนวน 16 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากรและสอบถามความสมัครใจ แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่ง เพื่อแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน โดยกลุ่มทดลองมีนักเรียนชาย 5 คน นักเรียนหญิง 3 คน กลุ่มควบคุมมีนักเรียนชาย 4 คน นักเรียนหญิง 4 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. แบบสอบถามการตัดสินใจเลือกอาชีพ
2. โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ
3. โปรแกรมการสอนแบบปกติ เรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพ

การดำเนินการทดลอง

1. การทดสอบก่อนการทดลอง

ใช้คะแนนการตัดสินใจเลือกอาชีพจากขั้นตอนในการเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นคะแนนการตัดสินใจเลือกอาชีพก่อนการทดลอง

2. การทดลอง

ดำเนินการทดลองในแต่ละกลุ่ม ดังนี้

2.1 กลุ่มทดลอง ดำเนินการตามโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ จำนวน 12 ครั้ง เป็นเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง ในวันจันทร์และวันพุธ เวลา 15.30 น. - 16.30 น. ตั้งแต่วันที่ 21 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2537 ถึงวันที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2537

2.2 กลุ่มควบคุม ดำเนินการตามโปรแกรมการสอนแบบปกติ เรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพ จำนวน 12 ครั้ง เป็นเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง ในวันอังคารและวันพฤหัสบดี เวลา 15.30 น. - 16.30 น. ตั้งแต่วันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2537 ถึงวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2537

3. การทดสอบหลังการทดลอง

ทดสอบการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้แบบสอบถาม การตัดสินใจเลือกอาชีพชุดเดิม นำคะแนนที่ได้จากข้อ 1 และข้อ 3 ไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนการตัดสินใจเลือกอาชีพของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ซึ่งแยกวิเคราะห์ ดังนี้

1. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนการตัดสินใจเลือกอาชีพของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพและก่อนการสอนแบบปกติ โดยใช้การทดสอบของแมน-วิทนี (The Mann - Whitney U Test)

2. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนการตัดสินใจเลือกอาชีพของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลัง การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ โดยใช้การทดสอบของวิลคอกซัน (The Wilcoxon's Matched - Pairs Signed - Ranks Test)

3. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนการตัดสินใจเลือกอาชีพของกลุ่มควบคุม ก่อนและหลัง การสอนแบบปกติ โดยใช้การทดสอบของวิลคอกซัน (The Wilcoxon's Matched - Pairs Signed - Ranks Test)

4. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนการตัดสินใจเลือกอาชีพของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพและการสอนแบบปกติ โดยใช้การทดสอบของ แมน-วิทนี (The Mann - Whitney U Test)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้า สรุปผลได้ดังนี้

1. ก่อนการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพและการสอนแบบปกติ นักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมมีการตัดสินใจเลือกอาชีพไม่แตกต่างกัน

2. นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ มีการตัดสินใจเลือกอาชีพดีขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติมีการตัดสินใจเลือกอาชีพดีขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ มีการตัดสินใจเลือกอาชีพดีกว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

จากการศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพที่มีต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนทุ่งเสลี่ยมชนูปถัมภ์ อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุราษฎร์ธานี บปรากฏดังนี้

1. นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ มีการตัดสินใจเลือกอาชีพดีขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ สามารถพัฒนาการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนได้

ในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพของการวิจัยครั้งนี้ นักเรียนมีโอกาสร่วมตรวจสอบความสนใจในอาชีพ บุคลิกภาพกับอาชีพ ทักษะติดอาชีพ ค่านิยมด้านอาชีพ ตลอดจนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของตนเอง และได้สำรวจเกี่ยวกับโลกของงาน ลักษณะและความสำคัญของแต่ละอาชีพ คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพ รายได้ ความก้าวหน้า และความต้องการของตลาดแรงงาน ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองและเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้นักเรียนยังได้สังเคราะห์ วิเคราะห์ ข้อมูลต่าง ๆ ทั้งเกี่ยวกับตนเองและอาชีพ ได้เรียนรู้แนวทางและทางเลือกต่าง ๆ เกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกอาชีพ ตลอดจนทั้งได้เรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ทำให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพได้ถูกต้องยิ่งขึ้น ซึ่ง พาร์สัน (วัชร ทรัพย์มี. 2523 : 119 ; อ้างอิง มาจาก Parsons. 1909) ได้กล่าวไว้ว่า บุคคลจะเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสมนั้น บุคคล

นั้นจะต้องมีความเข้าใจในตนเองอย่างแจ่มแจ้งในด้านต่าง ๆ ต้องมีความรู้เกี่ยวกับลักษณะของอาชีพตลอดจนรู้จักใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ แชนเซน และแซนเดอร์ส (พรรณพิศ วาณิชการ. 2528 : 357 ; อ้างอิงมาจาก Hansen and Sanders. 1973) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาแบบรายบุคคลกับแบบกลุ่มที่มีต่อการเลือกอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผลการศึกษาปรากฏว่า นักเรียนที่เลือกอาชีพสูงเกินความเป็นจริงที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม และนักเรียนที่เลือกอาชีพต่ำเกินไป ที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบรายบุคคล ต่างพัฒนาการเลือกอาชีพที่ใกล้เคียงความเป็นจริงมากขึ้น และสอดคล้องผลการศึกษาของ ฐิติ คเชนทร์เดชา (2534 : 60) ที่ศึกษาพบว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพทำให้นักเรียนมีทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางพลศึกษาดีขึ้น อีกทั้งสอดคล้องกับ วัชรวิทย์ (2523 : 89) ที่กล่าวไว้ว่า การให้คำปรึกษาด้านอาชีพนั้นจะช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ที่จะเข้าใจตนเอง ได้ทราบถึงความสนใจ จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง จุดมุ่งหมายด้านอาชีพ และได้ฝึกการตัดสินใจเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับตนเอง

2. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติเรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพ มีการตัดสินใจเลือกอาชีพดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าการสอนแบบปกติสามารถพัฒนาการตัดสินใจเลือกอาชีพได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พิทยมาศย์ พิมพ์ศักดิ์ (2530 : 52) ที่ศึกษาเกี่ยวกับผลการใช้ชุดการแนะแนวอาชีพที่มีต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนนาฏศิลป์ชั้นต้น ปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพ ส่วนกลุ่มควบคุมใช้การสอนแบบปกติ ผลการศึกษาพบว่า ภายหลังการทดลองกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ มีการตัดสินใจเลือกอาชีพดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับการศึกษาของ ไพเราะ อ่อนเกตุพล (2529 : 56) ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับผลของการใช้สไลด์ - เทป ในการพัฒนาความสนใจอาชีพทางพลศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสมุทรสาครวิทยาลัย จังหวัดสมุทรสาคร โดยกลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยใช้สไลด์-เทป ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการสอนแบบปกติ ผลการศึกษาพบว่า ภายหลังการทดลอง กลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ มีความสนใจในอาชีพทางพลศึกษาของนักเรียนดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การสอนแบบปกติเรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพสามารถพัฒนาการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนได้ดีขึ้นได้ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สอนนักเรียนกลุ่มควบคุมด้วยตนเอง โดยใช้วิธีสอนแบบปกติซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกอาชีพ เช่นเดียวกับกลุ่มทดลอง ในการสอนแบบปกตินี้ ผู้วิจัยใช้บรรยายประกอบการใช้สื่อการสอนและการซักถามนักเรียน นอกจากนี้ ยังเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามและสรุปร่วมกันเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียน ทำให้นักเรียนสนใจในการเรียนเรื่องดังกล่าวมากยิ่งขึ้น อีกทั้งปัญหาเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกอาชีพนี้เป็นปัญหาที่นักเรียนระดับนี้มักประสบ ดังที่ ดวงเดือน พิศาลบุตร (2515 : 31) กล่าวว่า ปัญหาที่นักเรียนมักประสบมากปัญหานึ่งได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกอาชีพ เช่น ไม่สามารถเลือกอาชีพได้เหมาะสมเพราะนักเรียนไม่รู้จักตนเองดีพอ และยังไม่ได้คิดถึงอาชีพในอนาคตของตนเอง ดังนั้น การสอนเรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพ จึงทำให้นักเรียนสนใจ กระตุ้นให้เกิดการตื่นตัว นักเรียนมีโอกาสได้สำรวจตนเองในด้านความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพ และได้ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลด้านอาชีพ อันเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกอาชีพต่อไป

3. นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพมีการตัดสินใจเลือกอาชีพดีกว่า

นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพสามารถพัฒนาการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนได้ดีกว่าการสอนแบบปกติ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เกษณี สีมหาศาล (2531 : 87) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลการให้คำปรึกษาด้านอาชีพเป็นรายบุคคลที่มีต่อทัศนคติในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจิระประวัติวิทยาคม นครสวรรค์ พบว่า นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาด้านอาชีพเป็นรายบุคคลแบบวิเคราะห์ลักษณะ และองค์ประกอบของบุคคลมีทัศนคติในการเลือกอาชีพดีกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนกิจกรรมแนะแนวอาชีพแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พัทธรา แยมสำราญ (2535 : 60) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ผลการให้คำปรึกษาทางอาชีพตามแบบของ จอห์น โอ ไครท์ส ที่มีต่ออุทิศภาวะทางอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า นักเรียนที่ได้รับการปรึกษาทางอาชีพตามแบบของ จอห์น โอ ไครท์ส มีอุทิศภาวะทางอาชีพสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนกิจกรรมแนะแนวอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพที่จัดให้กับนักเรียนในกลุ่มทดลองนั้น มีประสิทธิภาพในการพัฒนาการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนได้มากกว่าการสอนแบบปกติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพมีวิธีการและลำดับขั้นตอนที่เอื้ออำนวยให้นักเรียนแต่ละคนได้เรียนรู้เกี่ยวกับตนเองและอาชีพดียิ่งขึ้น อีกทั้งในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล ซึ่งเป็นวิธีการที่เหมาะสมกับลักษณะปัญหาของนักเรียน ดังที่ วัชร ทรัพย์มี (2523 : 99) ได้กล่าวไว้ว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษายังขาดข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและโลกของงาน ไม่สามารถที่จะวางแผนหรือปรับตัวด้านอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ และจากผลการวิจัยของ สวัสดิ์ เรืองฉาย (2519 : 83) และประสัท อิศรปรีดา (2523 : 165) ที่ได้ศึกษาปัญหาการเลือกอาชีพของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา และพบว่า นักเรียนยังไม่ทราบว่าตนเองมีความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และบุคลิภาพเหมาะสมกับอาชีพใด ไม่ทราบรายละเอียดข้อมูลทางอาชีพ และพบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับการตัดสินใจ และวางแผนทางอาชีพ นอกจากนี้ กระบวนการให้คำปรึกษาทางอาชีพยังเป็นขั้นตอนชัดเจน ช่วยให้ผู้ให้คำปรึกษา และผู้รับคำปรึกษาเห็นแนวทางและเป้าหมายของการให้คำปรึกษา ทั้งยังเกิดผลลัพธ์ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้รับคำปรึกษาในระยะเวลาที่เหมาะสม จึงเป็นวิธีที่เหมาะสมอย่างยิ่ง ที่จะนำมาใช้กับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา อีกทั้ง คมเพชร จัตรศุกกุล (2521 : 35) กล่าวว่า โครงการแนะแนวอาชีพที่ดีและสมบูรณ์ต้องประกอบด้วยกระบวนการให้คำปรึกษาทางอาชีพ

สำหรับการสอนแบบปกติซึ่งเป็นวิธีการพัฒนาการตัดสินใจเลือกอาชีพที่ผู้วิจัยใช้กับกลุ่มควบคุมนั้น จากการที่ผู้วิจัยเป็นผู้สอนนักเรียนด้วยตนเอง จึงมองเห็นความแตกต่างของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม ถึงแม้ว่าจะได้กำหนดเนื้อหากิจกรรมและจำนวนครั้งให้สอดคล้องกับกลุ่มทดลอง คือ นักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกตินั้น แม้ว่าจะมีความสนใจ และความกระตือรือร้นในการซักถาม แต่สภาพการเรียนการสอนไม่กระตุ้นความสนใจของนักเรียนเท่าที่ควร เมื่อเปรียบเทียบกับกระบวนการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ

จากผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพแก่นักเรียนกลุ่มทดลองและการสอนปกติแก่นักเรียนกลุ่มควบคุม ผลปรากฏว่า นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการในการตัดสินใจเลือกอาชีพ และสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้สอดคล้องกับความสนใจในอาชีพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิภาพ

ของนักเรียน ทักษะคิดต่ออาชีพ และค่านิยมด้านอาชีพ โดยนักเรียนส่วนใหญ่จะเลือกอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ ได้แก่ พยาบาล ครู ลีศวแพทย์ และพนักงานธนาคาร

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ครูแนะแนวควรนำวิธีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ ไปใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพในโรงเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียนรู้จักวางแผนในด้านการเตรียมตัวประกอบอาชีพ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียน

1.2 ในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ จำเป็นต้องใช้ระยะเวลาที่ต่อเนื่องกันหลายสัปดาห์ ผู้ให้คำปรึกษาควรสอบถามความสมัครใจในการรับคำปรึกษาของนักเรียนก่อน มิฉะนั้นจะทำให้มีปัญหาในระหว่างการให้คำปรึกษา และผู้ให้คำปรึกษาดังกล่าวควรมีความตั้งใจจริงที่จะพัฒนานักเรียน เพื่อให้ นักเรียนสามารถนำความรู้ ประสบการณ์ที่ได้รับจากการให้คำปรึกษา ไปเป็นแนวทางในการตัดสินใจเลือกอาชีพต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ และรายบุคคล ที่มีต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อให้ นักเรียนได้เรียนรู้แนวทางในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

2.2 ควรศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพที่มีต่อการพัฒนาในด้านอื่น ๆ เช่น วุฒิภาวะทางอาชีพ ทักษะคิดต่อการประกอบอาชีพอิสระ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- เกษียณี สัมมาศาล. ผลการให้คำปรึกษาด้านอาชีพเป็นรายบุคคลที่มีต่อทัศนคติในการเลือกอาชีพ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจิระประวีติวิทยาคม นครสวรรค์. ปรินิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
คมเพชร จิตรศุภกุล. บริการสนเทศ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521.
- ฐลี ศชนทร์เดชา. เปรียบเทียบผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพกับโปรแกรมข้อสนเทศทาง
อาชีพที่มีต่อทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางผลึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัย
ผลึกษา จังหวัดชุมพร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- ฐศรี วงศ์รัตน์. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพื้นฐานของการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.
- ทวีป อภิสิทธิ์. "การศึกษาเพื่ออาชีพสำหรับเด็กและเยาวชน," การศึกษานอกโรงเรียน.
21(123) : 17-18 ; ธันวาคม 2527 - มกราคม 2528.
- ทิพย์มาศย์ พิมพ์ศักดิ์. ผลการใช้ชุดการแนะแนวอาชีพที่มีต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียน
นาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- ทิพวัน ถือคำ. "ทฤษฎีการปรึกษาแนวอัตถิภาวะนิยมกับการปรึกษาเพื่ออาชีพ," วารสารแนะแนว.
114 : 5-8 ; ธันวาคม 2530- มกราคม 2531.
- นวลละออ สุภาพล. "การให้คำปรึกษาทางอาชีพ," วารสารแนะแนว. 58 : 76-83 ;
สิงหาคม-กันยายน 2521.
- นวลศิริ เปาโรหิตย์. "กระบวนการตัดสินใจ," แนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม.
สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย 2 : 43 ; 2528.
- _____. พัฒนาการทางอาชีพ. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง,
2530.

นิภา ศรีไพโรจน์. สถิตินอนพาราเมตริก. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอเอสพริ้นติ้งเฮาส์, 2533.

ปทุมมาศ พูนเกษม. ผลการใช้คู่มือการสอนกิจกรรมแนะแนวอาชีพที่มีต่อพฤติกรรมทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กรุงเทพมหานคร. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.

ประสาธ อิศรปริดา. จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.

พกา บุญเรือง. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจเลือกอาชีพ พฤติกรรมทางอาชีพและการควบคุมภายใน-ภายนอก. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. อัดสำเนา.

พ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. เอกสารประกอบการสอนแนะแนว 515 ทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพ.

กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.

พัชรา แยมสำราญ. ผลของการให้คำปรึกษาทางอาชีพตามแนวของจอห์น โอ ไครทส์ ที่มีต่อพฤติกรรมทางอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบางสะพาน อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.

ไพเราะ อ่อนเกตุพล. ผลการทดลองใช้สไลด์-เทป ในการพัฒนาความสนใจในอาชีพทางพลศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสมุทรสาครวิทยาลัย จังหวัดสมุทรสาคร. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ศึกษาวรรณ, 2531.

วัชรีย์ ทรัพย์มี. การแนะแนวอาชีพ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

วิชรี ทรัพย์มี. "ความรู้ในประเด็นต่างๆ และเทคนิคเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ," รายงานสรุปและประเมินผลการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การให้คำปรึกษาและการทดสอบเพื่อการแนะแนวอาชีพ. กองวิชาการ ทบวงมหาวิทยาลัย, 2529.

_____. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2522.

วิชาการ, กรม กระทรวงศึกษาธิการ. การให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม. แปลโดย พรรณพิศ วาณิชยการ. กรุงเทพฯ : อมรินทร์การพิมพ์, 2528.

วุฒิชัย จานงค์. พฤติกรรมและการตัดสินใจ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2523.

ศึกษานิเทศก์, หน่วย. การแนะแนวอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2534.

ศุภวดี บุญวงศ์. เอกสารคำสอนอาชีพศึกษาเบื้องต้น. ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2528.

สมศักดิ์ สีดากุลฤทธิ์. การศึกษาเปรียบเทียบผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางอาชีพแบบกลุ่มกับโปรแกรมการศึกษาทางอาชีพด้วยตนเองต่อภาวะทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532. อัดสำเนา.

สวัสดิ์ เรืองฉาย. "การให้คำปรึกษาด้านอาชีพ," วารสารแนะแนว. 58 : 76-83 ; สิงหาคม-กันยายน 2521.

สำเนา ขจรศิลป์. การแนะแนวอาชีพในสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : กองบริการการศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย, 2529.

อรอนงค์ แจ่มผล. ความสัมพันธ์ระหว่างกันของภาวะทางอาชีพ ความสนใจในอาชีพ สมรรถนะผลทางการเรียนกับการตัดสินใจเลือกอาชีพของนิสิตนักศึกษาปีที่ 2 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528. อัดสำเนา.

อรุณศรี กุมท. เอกสารบรรยายการให้ข้อมูลที่สัมพันธ์กับการตัดสินใจ. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.

Butcher, Elizabeth. "Changing by Choice : A Process Model for Group Career Counseling," The Vocational Guidance Quarterly. 30 : 200-209 ; March, 1982.

Crites, J.O. Vocational Psychology. New York : McGraw-Hill, 1969.

Crites, J.O. and D.E. Super. Appraising Vocational Fitness. Delhi : Universal Book Stall, 1968.

Davis, Reed Charies. A Comparison of A Career Course and Small-Group Career Counseling on the Career Decidedness of College Students. Doctor's Dissertation. Indiana : Indiana University, 1984.

Ginzberg, Eli. The Development of Human Resources. New York : McGraw-Hill, 1967.

Montemurro, Larry P. "Two Approaches to the Development of Career Maturity in Economically and Educationally Disadvantaged Adolescents," Dissertation Abstract International. 40 ; February, 1981.

Pyle, K. Richard. "The Relationship of Group Career Counseling and Computer-Assisted Career Guidance to the Career Maturity of Community College Students," Dissertation Abstract International. 37(7) : 4143-A ; January, 1977.

Sullivan, Susan Elizabeth. "The Effects of Decision-Making Group and Individual Career Counseling on the Career Maturity of College Freshmen," Dissertation Abstract International. 37(6) : 3430-A ; December, 1976.

Taveira, Maria do C. "Group Career Counseling for Secondary School Students," Psychological Abstracts. 74 : 17261 ; June, 1987.

Tolbert, E.I. Counseling for Career Development. Boston : Houghton Mifflin Company, 1974.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- แบบสอบถามการตัดสินใจเลือกอาชีพ
- ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการตัดสินใจเลือกอาชีพ

แบบสอบถามการตัดสินใจเลือกอาชีพ

คำแนะนำในการตอบแบบสอบถามการตัดสินใจเลือกอาชีพ

โปรดอ่านสถานการณ์ต่อไป่นี้ แล้วพิจารณาตามความเห็นของนักเรียนว่า ถ้านักเรียนอยู่ในสถานการณ์ดังกล่าวต่อไปนี้ นักเรียนจะมีการตัดสินใจอย่างไร สำหรับการตัดสินใจนั้นจะประกอบด้วยขั้นตอนต่อไปนี้

1. ปัญหาที่จะต้องตัดสินใจ
2. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์
3. ทางเลือกที่มีอยู่
4. ข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก
5. ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่จะตัดสินใจเลือก

สำหรับการตอบให้นักเรียนตอบให้ครบทั้ง 5 ขั้นตอน

ตัวอย่างสถานการณ์

อิทธิพงศ์ กำลังเรียนชั้น ม.6 ของโรงเรียนต่างจังหวัดแห่งหนึ่ง เขาเรียนแผนการเรียนวิทย์ - คณิต ฐานะทางบ้านไม่ค่อยดีนัก แต่เขามีความขยัน ตั้งใจเรียนสม่ำเสมอ จึงทำให้เขามีผลการเรียนดีในทุกวิชา เขาสามารถสอบโควตาพิเศษของมหาวิทยาลัยได้ถึง 2 แห่ง คือโครงการ พสวท. ซึ่งเป็นโครงการที่ส่งเสริมการเรียนด้านวิทยาศาสตร์โดยเฉพาะ และจะให้ทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนในโครงการไปจนถึงระดับปริญญาเอก แต่มีเงื่อนไขว่า เมื่อสำเร็จแล้วจะต้องทำงานในหน่วยงานของราชการตามที่โครงการจะกำหนดให้ เขาจะต้องเข้าเรียนที่คณะวิทยาศาสตร์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ส่วนอีกแห่งหนึ่งที่เขาสอบได้คือโควตาของคณะวิศวกรรมศาสตร์ ซึ่งเป็นคณะที่เขาสนใจและแผนที่จะทำงานทางด้านนี้ และคิดว่าเขาจะมีโอกาสเลือกทำงานได้ตามที่เขาต้องการ และมีรายได้ดี นอกจากนี้เขาจะต้องหารายได้ช่วยตัวเองในการศึกษาต่อซึ่งต้องมีค่าใช้จ่ายสูง ซึ่งบิดามารดาของเขาไม่สามารถสนับสนุนทางการเงินแก่เขาได้

แนวการตอบ จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น

1. ปัญหาที่จะต้องตัดสินใจ

เฉลย ไม่ทราบว่าจะเรียนต่อคณะวิศวกรรมศาสตร์ หรือคณะวิทยาศาสตร์

2. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ คือ

เฉลย อติพงศ์ สนใจและไม่ฝันที่จะเป็นวิศวกร เขามีผลการเรียนดี สอบเข้าได้ทั้งสองแห่ง แต่ฐานะทางบ้านไม่ดี

3. ทางเลือกมีอยู่ที่ทาง อะไรบ้าง

เฉลย ทางเลือกมี 2 ทาง คือ

3.1 ทางเลือกที่ 1 คือ เรียนคณะวิศวกรรมศาสตร์

3.2 ทางเลือกที่ 2 คือ เรียนคณะวิทยาศาสตร์

4. ข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก คือ

เฉลย 4.1 เรียนคณะวิศวกรรมศาสตร์

ข้อดี เขาสามารถเรียนได้ เป็นอาชีพที่เขาต้องการ มีโอกาสในการเลือกทำงาน

ข้อเสีย ต้องใช้ทุนส่วนตัว และค่าใช้จ่ายสูง ฐานะทางบ้านไม่ดี

4.2 เรียนคณะวิทยาศาสตร์

ข้อดี มีทุนเรียนตลอด และมีโอกาสเรียนต่อในระดับสูงต่อไป จบแล้วมีงานทำแน่นอน

ข้อเสีย มีข้อมูลมั่วว่าจ้างทำงานในหน่วยงานราชการ ขาดโอกาสในการเลือกงาน

5. ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่จะตัดสินใจเลือก คือ

เฉลย เรียนคณะวิทยาศาสตร์

ต่อไปนี้เป็นข้อความของแบบสอบถามการตัดสินใจเลือกอาชีพ ที่มีลักษณะเป็นสถานการณ์ จำนวน 10 สถานการณ์ แต่ละสถานการณ์มีข้อความ 5 ข้อ รวมข้อความทั้งสิ้น 50 ข้อ

สถานการณ์ที่ 1

ศักดิ์กำลังเรียนอยู่ชั้น ม.4 แผนการเรียนวิทย์-คณิต มีผลการเรียนดีทุกวิชา ฐานะทางบ้านค่อนข้างดี เขาเป็นเด็กที่มีรูปร่างหน้าตาดี และได้รับเป็นคหกรของโรงเรียนด้วย เขาชอบใช้เวลาว่างอ่านหนังสือและวาดรูป ชอบออกแบบสิ่งต่าง ๆ ไม่ชอบการเล่นเเลดเเผนหรือการส่งเสียงดัง เขาคิดว่าจะเรียนต่อจนจบ ม.6 และสอบเข้าเรียนต่อสถาปัตยกรรม เขาพยายามหาหนังสือที่เกี่ยวข้องมาอ่าน และช่วงวันเสาร์เขาก็ไปเรียนกวดวิชากับเพื่อน ๆ ด้วย แต่ปิตามารดาของเขาจะให้เขาสอบเข้าเรียนโรงเรียนเตรียมทหาร เพราะเห็นว่าเขาเรียนดี และมีรูปร่างเหมาะสมกับอาชีพนี้ ตลอดจนคิดว่าเป็นอาชีพที่มีเกียรติ และมีความมั่นคงด้วย

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น

1. ปัญหาที่จะต้องตัดสินใจ คือ _____

2. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ คือ _____

3. ทางเลือกมีกี่ทาง อะไรบ้าง

ทางเลือกมี _____ ทาง คือ _____

4. ข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก คือ _____

5. ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่จะตัดสินใจเลือก คือ _____

สถานการณ์ที่ 2

สุชาดาเป็นนักเรียนที่มีผลการเรียนดี มีความสนใจในอาชีพครู ชอบที่จะให้ความช่วยเหลือเพื่อน ๆ ที่มีปัญหาเกี่ยวกับวิชาที่เรียนอยู่เสมอ เมื่อจบชั้น ม.6 สุชาดาได้รับการคัดเลือกเข้าเรียนต่อในโครงการครูทายาทของวิทยาลัยครูแห่งหนึ่ง ซึ่งโครงการนี้ต้องใช้ระยะเวลาในการศึกษา 4 ปี จึงจบหลักสูตร แล้วจะได้รับการบรรจุเข้ารับราชการทันที โดยไม่ต้องการแข่งขันอีกครั้งหนึ่ง แต่มารดาต้องการให้สอบเข้าเรียนต่อทางด้านพยาบาลผดุงครรภ์ หลักสูตร 2 ปี เพราะต้องการให้เรียนสำเร็จโดยเร็ว เพื่อทำงานช่วยเหลือครอบครัว เนื่องจากฐานะทางบ้านไม่ดีนัก และต้องช่วยส่งเสียให้น้องเรียนอีก ถึง 3 คน แต่สุชาดาไม่ชอบอาชีพพยาบาล เธอเห็นว่าเป็นอาชีพที่ต้องทำงานหนักและเสียสละอย่างมาก อีกทั้งสุขภาพของสุชาดาก็ไม่ค่อยแข็งแรงนัก

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น

1. ปัญหาที่จะต้องตัดสินใจ คือ _____

2. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ คือ _____

3. ทางเลือกมีกี่ทาง อะไรบ้าง

ทางเลือกมี _____ ทาง คือ _____

4. ข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก คือ _____

5. ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่จะตัดสินใจเลือก คือ _____

สถานการณ์ที่ 3

จุจเดือนกำลังเรียนอยู่ชั้น ม.6 มีผลการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ครอบครัวมีฐานะยากจน เธอมีพี่น้องที่กำลังเรียนอยู่อีก 2 คน จุจเดือนได้รับทุนการศึกษาทุกปี เมื่อเรียนจบแล้ว เธอคิดจะทำงานเป็นพนักงานพิมพ์ดีดในบริษัทใกล้บ้าน ซึ่งแม้รายได้จะไม่มากนัก แต่ก็ประหยัดค่าเดินทาง และสามารถช่วยงานทางบ้านได้ในตอนเช้าก่อนมาทำงาน และตอนเย็นหลังเลิกงาน ขณะเดียวกันเธอจะเรียนในมหาวิทยาลัยไปด้วย มีอาจารย์ท่านหนึ่งบอกกับเธอว่า มีหญิงชราอายุหนึ่งทราบบเรื่องของเธอก็เกิดความสงสาร ต้องการอุปการะทางการเงินให้เธอได้เรียนต่อด้านการพยาบาล เพราะเขาต้องการให้เธอปรนนิบัติดูแลในอนาคต เนื่องจากหญิงชรามีลูกหลานจุจเดือนรู้สึกดีใจที่ตนมีคนเมตตาเธอ แต่เธอคิดไม่ตกว่าควรจะได้รับค่าตอบแทนจากหญิงชราหรือไม่ เธอรู้ตัวดีว่าไม่น่าจะเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ส่วนกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ก็เรียนอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้เธอยังมีอาการหน้ามืดจะเป็นลมทุกครั้งที่เห็นเลือดจากแผลสด จนเพื่อน ๆ ล้อว่าเธอใจเสาะเป็นพยาบาลไม่ได้

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น

1. ปัญหาที่จะต้องตัดสินใจ คือ _____

2. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ คือ _____

3. ทางเลือกมีกี่ทาง อะไรบ้าง

ทางเลือกมี _____ ทาง คือ _____

4. ข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก คือ _____

5. ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่จะตัดสินใจเลือก คือ _____

สถานการณ์ที่ 4

หลังจากปรีชาจบชั้นม.6 แล้ว เขาได้ไปสมัครงานไว้ 2 แห่ง คือพนักงานขายสินค้าที่ห้างสรรพสินค้าแห่งหนึ่ง และพนักงานรับส่งเอกสารของสำนักงานธุรกิจ ทั้ง 2 แห่งยินดีรับเขาเข้าทำงาน อาชีพพนักงานรับส่งเอกสารเป็นงานที่มีอิสระ แต่ไม่มั่นคงนักขึ้นอยู่กับความขยันและปริมาณงานที่เข้ามาในแต่ละช่วงเวลา รายได้โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง แต่เกิดความเครียดและเกิดอุบัติเหตุได้แทบทุกขณะ เนื่องจากต้องขับขี้อักรยานยนต์อย่างเร่งรีบ เพราะต้องทำงานแข่งกับเวลา ส่วนพนักงานขายสินค้าจะทำงาน 10.00 น. - 22.00 น. รายได้ปานกลาง แต่มีสวัสดิการด้านการรักษาพยาบาล และมีเงินพิเศษที่ได้จากยอดขายอีกส่วนหนึ่ง มีรุ่นพี่ของบริษัทหลายคนทำงานในห้างสรรพสินค้าดังกล่าวอยู่ก่อนแล้ว บางคนทำงานไปด้วยและเรียนไปด้วยจนจบปริญญาตรีก็มี ปรีชาอยากทำงานที่เป็นอิสระ เช่นพนักงานรับส่งเอกสารแต่เขาเคยได้รับอุบัติเหตุจากการขับขี้อักรยานยนต์มาก่อนเมื่อ 2 ปีที่ผ่านมา ทำให้เขารู้สึกกลัวในการที่จะต้องใช้อักรยานยนต์เป็นพาหนะอีก

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น

1. ปัญหาที่จะต้องตัดสินใจ คือ _____

2. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ คือ _____

3. ทางเลือกมีกี่ทาง อะไรบ้าง

ทางเลือกมี _____ ทาง คือ _____

4. ข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก คือ _____

5. ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่จะตัดสินใจเลือก คือ _____

สถานการณ์ที่ 5

เพียงใจเรียนอยู่ชั้น ม.5 ผลการเรียนอ่อนมากไม่แน่ว่าจะเรียน ม.6 จนจบได้หรือไม่ จึงคิดอยากจะออกไปเรียนโรงเรียนสอนตัดเย็บเสื้อผ้าโดยตรง เพราะเธอสนใจเรื่องเสื้อผ้า ชอบแต่งตัวสวยงาม และขณะที่เรียนอยู่นี้เธอก็เลือกเรียนวิชาคหกรรมผ้าเป็นวิชาเลือกด้วย ซึ่งเธอก็ทำคะแนนได้ดี และเคยได้รับรางวัลชนะเลิศในการแข่งขันทักษะในงานแสดงศิลปหัตถกรรมนักเรียนระดับจังหวัด แต่เพื่อน ๆ ขวนขวายให้เธอพยายามเรียนต่อไปอีก 1 ปี เพื่อจะได้จบชั้น ม.6 ถ้าลาออกไปตอนนี้ก็เท่ากับได้แค่วุฒิ ม.3 มารดาของเธอไม่ขัดข้องและยินดีสนับสนุนทางการเงิน หากเธอต้องการลาออกไปตัดเย็บเสื้อผ้า เพียงใจคิดว่า ถึงแม้เธอจะเรียนจนจบชั้น ม.6 เธอก็ยังไม่สามารถสอบเข้าเรียนต่อที่ไหนได้ เธอก็จะเสียเวลาไปมากกว่านี้อีก

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น

1. ปัญหาที่จะต้องตัดสินใจ คือ _____

2. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ คือ _____

3. ทางเลือกมีที่ทาง อะไรบ้าง

ทางเลือกมี _____ ทาง คือ _____

4. ข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก คือ _____

5. ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่จะตัดสินใจเลือก คือ _____

สถานการณ์ที่ 6

ศรียรรณเรียนอยู่ชั้น ม.6 เป็นเด็กช่างพูดช่างคุย มีความคล่องแคล่ว ช่วยเหลือกิจกรรมของโรงเรียนมาโดยตลอด ผลการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง วิชาที่เธอชอบและทำคะแนนได้ดีคือวิชาภาษาอังกฤษ ศรียรรณคิดว่าเมื่อจบ ม.6 แล้วจะเรียนต่อทางด้านธุรกิจการโรงแรม เพราะได้สอบถามข้อมูลจากรุ่นพี่ที่กำลังเรียนอยู่ ทำให้ทราบว่าอาชีพทางการโรงแรมกำลังเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน แต่มารดาของเธอต้องการให้เธอเรียนต่อทางด้านการเงินการธนาคาร เนื่องจากทางบ้านของเธอมีฐานะดี เมื่อเรียนจบมาแล้ว ก็สามารถฝากเข้าทำงานที่ธนาคารใกล้บ้านได้ เพราะมารดาของเธอไม่ต้องการให้เธอไปทำงานที่อื่น แต่ศรียรรณชอบที่จะพบปะผู้คนมากกว่านั่งทำงานกับตัวเลข และวิชาคณิตศาสตร์เธอก็เรียนได้คะแนนไม่ดีนัก

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น

1. ปัญหาที่จะต้องตัดสินใจ คือ _____

2. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ คือ _____

3. ทางเลือกมีกี่ทาง อะไรบ้าง

ทางเลือกมี _____ ทาง คือ _____

4. ข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก คือ _____

5. ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่จะตัดสินใจเลือก คือ _____

สถานการณ์ที่ 7

นวลพรรณเรียนอยู่ชั้น ม.5 แผนการเรียนวิทย์-คณิต แต่ผลการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ไม่ดี วิชาที่นวลพรรณชอบและทำคะแนนได้ดี คือคณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษ นวลพรรณมีความคิดว่าอยากทำงานเอกชนมากกว่ารับราชการจึงคิดว่าอยากเรียนต่อทางด้านบัญชี และจากการสอบถามข้อมูลจากอาจารย์แนะแนว ประกอบกับอ่านข่าวรับสมัครงานจากหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ ทำให้ทราบว่าถ้าเรียนจบทางด้านบัญชีแล้วจะมีโอกาสหางานทำได้ง่าย โดยเฉพาะงานของภาคเอกชน ซึ่งมีรายได้ดีกว่าการรับราชการ แต่มารดาของนวลพรรณต้องการให้เธอเรียนพยาบาล เพราะแม่ก็มีอาชีพพยาบาล และพี่สาวก็กำลังเรียนพยาบาลอยู่ด้วยจะได้คอยช่วยเหลือแนะนำกันได้ดีกว่า และเมื่อเรียนจบแล้วก็มีงานทำแน่นอน ไม่ต้องหางานทำอีก

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น

1. ปัญหาที่จะต้องตัดสินใจ คือ _____

2. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ คือ _____

3. ทางเลือกมีกี่ทาง อะไรบ้าง
ทางเลือกมี _____ ทาง คือ _____

4. ข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก คือ _____

5. ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่จะตัดสินใจเลือก คือ _____

สถานการณ์ที่ 8

ราตรีจบชั้น ม.6 แล้ว เธอต้องการเรียนต่อ บัณฑิตศึกษาคืออนาคต แต่ไม่มีเงินส่งเสีย ถ้าเธอต้องการเรียนก็ต้องหาเงินเอง ราตรีทราบจากเพื่อนรุ่นพี่คนหนึ่งซึ่งทำงานในโรงงานผลิตอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าแห่งหนึ่งว่า ทางโรงงานต้องการพนักงานเพิ่ม ซึ่งมีรายได้พอประมาณ และมีการทำงานสลับเวลาดำว้ย แต่จะต้องเข้าทำงานเป็นช่วงเวลา บางครั้งต้องทำงานในเวลา กลางคืน จึงต้องเช่าห้องพักอยู่ในบริเวณใกล้ ๆ กับโรงงาน เพื่อความสะดวกในการเดินทาง บัณฑิตมีความเป็นห่วงมากไม่ต้องการให้ทำงานที่โรงงานนี้ เขาอยากให้ราตรีไปอาศัยอยู่กับญาติ ซึ่งมีร้านเสริมสวย เพื่อจะได้ฝึกอาชีพทางด้านเสริมสวยไปด้วย ญาติของบัณฑิตก็ยินดี ที่ให้ราตรีพักอยู่ด้วยและช่วยทำงานที่ร้าน แต่ราตรีรู้สึกว่เธอไม่ชอบงานทางด้านนี้ เธอไม่ชอบพบกับผู้คนแปลกหน้า

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น

1. ปัญหาที่จะต้องตัดสินใจ คือ _____

2. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ คือ _____

3. ทางเลือกมีกี่ทาง อะไรบ้าง
ทางเลือกมี _____ ทาง คือ _____

4. ข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก คือ _____

5. ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่จะตัดสินใจเลือก คือ _____

สถานการณ์ที่ 9

ดวงใจกำลังเรียนอยู่ชั้น ม.6 และต้องเลือกเรียนต่อในปลายปีนี้ ดวงใจมีผลการเรียนปานกลางไม่มีวิชาใดที่ได้คะแนนเด่นไปกว่าวิชาอื่น ดวงใจเป็นเด็กเรียบร้อย ชอบทำอาหารและขนม ซึ่งฝีมือของเธอเป็นที่ยอมรับในบรรดาเพื่อน ๆ และครูที่สอนก็ยังคงเคยแนะนำว่าดวงใจน่าจะเรียนคหกรรมเพราะมีความถนัดในด้านโภชนาการ และตัวเธอเองก็ชอบทำอาหาร ดวงใจจึงคิดที่จะเรียนทางด้านนี้และเปิดร้านขายอาหาร เนื่องจากฐานะทางครอบครัวของเธออยู่ในระดับปานกลาง และบิดามารดาของเธอก็ประกอบอาชีพครูด้วย จึงต้องการให้เธอเรียนวิชาชีพครู เพื่อที่จะได้สอบเข้ารับราชการซึ่งเป็นอาชีพที่มั่นคง มีรายได้ที่แน่นอน แต่ดวงใจเพื่อการเรียนทางด้านวิชาการและไม่สนใจในอาชีพนี้เลย

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น

1. ปัญหาที่จะต้องตัดสินใจ คือ _____

2. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ คือ _____

3. ทางเลือกมีกี่ทาง อะไรบ้าง

ทางเลือกมี _____ ทาง คือ _____

4. ข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก คือ _____

5. ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่จะตัดสินใจเลือก คือ _____

สถานการณ์ที่ 10

สุดาจบชั้น ม.6 แล้ว เธอมีผลการเรียนดีทุกรายวิชา วิชาที่เธอมีความชอบและถนัดมาก คือวิชาที่ใช้ความจำ เช่นวิชาภาษาอังกฤษ และประวัติศาสตร์ เป็นต้น แต่ในรายวิชาที่ใช้ ความเข้าใจเป็นหลัก เช่น วิชาคณิตศาสตร์ เธอจะมีความถนัดน้อยกว่า ทั้งนี้เพราะเธอไม่ชอบ ที่จะใช้ความคิดวิเคราะห์มาก ๆ บกติเธอเป็นคนร่าเริง สนุกสนาน และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ภายหลัง จบการศึกษาแล้ว เธอต้องการประกอบอาชีพมั่นคง เธอมีความสุขที่จะได้เดินทางไปในที่ต่างๆ และคอยช่วยเหลือผู้อื่น บิดามารดาของเธอไม่เห็นด้วยกับอาชีพนี้ เพราะเป็นงานอาชีพที่ไม่อยู่กับที่ เวลาทำงานไม่แน่นอน เขาต้องการให้เธอเรียนทางด้านพาณิชย์มากกว่า เพื่อที่จะได้ทำงานใน บริษัทซึ่งเป็นที่ต้องการของแรงงานในปัจจุบัน แต่เธอรู้สึกว่างานในบริษัททำให้เธอไม่มีอิสระ เธอไม่รู้ว่างานนั้นจะเหมาะสมกับเธอหรือไม่

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น

1. ปัญหาที่จะต้องตัดสินใจ คือ _____

2. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ คือ _____

3. ทางเลือกมีกี่ทาง อะไรบ้าง

ทางเลือกมี _____ ทาง คือ _____

4. ข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก คือ _____

5. ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่จะตัดสินใจเลือก คือ _____

ตาราง 6 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการตัดสินใจเลือกอาชีพ

ขั้นตอนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ					
สถานการณ์	ขั้นที่ 1	ขั้นที่ 2	ขั้นที่ 3	ขั้นที่ 4	ขั้นที่ 5
1	5.21	4.63	5.62	3.33	2.34
2	6.81	5.03	7.14	4.33	2.81
3	3.83	3.33	4.35	3.74	3.79
4	4.90	2.09	5.35	4.34	4.72
5	4.45	4.15	4.30	5.81	2.65
6	3.72	3.68	3.72	4.15	4.06
7	6.30	6.18	5.22	6.04	3.41
8	5.26	4.47	5.46	4.78	1.85
9	5.57	6.21	5.31	6.21	3.84
10	4.87	5.58	4.87	5.67	2.99

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ = 0.89

ภาคผนวก ข

- โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ
- สรุปการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ
- โปรแกรมการสอนแบบปกติ เรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพ

โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
1	ปฐมนิเทศ	1. เพื่อสร้างบรรยากาศในการให้คำปรึกษา ให้สมาชิกในกลุ่มเกิดความรู้สึกอบอุ่นไว้วางใจ คำนึงกัน และพร้อมที่จะเปิดเผยตนเอง 2. เพื่อให้สมาชิกได้ทราบวัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ กฎระเบียบของกลุ่ม บทบาทหน้าที่ของสมาชิก และผู้ให้คำปรึกษา 3. เพื่อให้สมาชิกได้ทราบถึงความสำคัญของการตัดสินใจเลือกอาชีพ	1. ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกนั่งเป็นวงกลมหันหน้าเข้าหากัน ผู้ให้คำปรึกษากล่าวต้อนรับสมาชิก 2. ผู้ให้คำปรึกษาแนะนำตนเองแก่สมาชิก และให้สมาชิกแนะนำตนเอง เพื่อสร้างสัมพันธภาพระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม และผู้ให้คำปรึกษา โดยใช้กิจกรรม "ฉันคือใคร" มีขั้นตอนดังนี้ 2.1 แจกกระดาษให้สมาชิกคนละ 1 แผ่น 2.2 ให้สมาชิกแต่ละคนเขียนเกี่ยวกับตนเองคนละ 3 ประโยค 2.3 ให้สมาชิกเสนอสิ่งที่ตนเขียนให้สมาชิกคนอื่นทราบทีละคน เปิดโอกาสให้สมาชิกคนอื่น ๆ ชักถามตนเองในสิ่งที่ตนเองอยากทราบ จนครบทุกคน 3. ผู้ให้คำปรึกษากล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ กฎระเบียบของกลุ่ม บทบาทหน้าที่ของผู้ให้คำปรึกษาและสมาชิกที่ต้องปฏิบัติตามการเข้าร่วมกลุ่ม

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
2-5	ปัญหาที่จะต้องตัดสินใจ และการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตนเองที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ	1. เพื่อให้สมาชิกบอกได้ว่าปัญหาที่จะต้องตัดสินใจคืออะไร 2. เพื่อให้สมาชิกได้ทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับตนเองที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกอาชีพ	4. ผู้ให้คำปรึกษาอธิบายให้สมาชิกทราบถึงความสำคัญของการตัดสินใจเลือกอาชีพ 5. ผู้ให้คำปรึกษานัดหมายการให้คำปรึกษาครั้งต่อไป 1. ผู้ให้คำปรึกษากล่าวทักทายสมาชิกและกล่าวถึงการเข้ากลุ่มครั้งที่ผ่านๆ มา 2. ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกแต่ละคนกล่าวถึงปัญหาของตนเองที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตัดสินใจ แล้วให้สมาชิกอภิปรายร่วมกันว่าอะไรคือปัญหาที่จะต้องตัดสินใจ 3. ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกอาชีพ 4. ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตนเองในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้ :- ความสนใจในอาชีพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพกับอาชีพ ทัศนคติต่ออาชีพ และค่านิยมด้านอาชีพ โดยผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกตอบแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับเรื่องต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			5. ผู้ให้คำปรึกษาแปลผลการตอบแบบสอบถามต่าง ๆ ให้แก่สมาชิกภายหลังที่สมาชิกตอบแบบสอบถามแต่ละชุด 6. ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความสนใจในอาชีพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพกับอาชีพ ทักษะต่ออาชีพ และค่านิยมด้านอาชีพ เพื่อให้สมาชิกรู้จักและเข้าใจตนเองยิ่งขึ้น 7. ผู้ให้คำปรึกษาและสมาชิกช่วยกันสรุปการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตนเองที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ 8. ก่อนสิ้นสุดการทดลองในครั้งที่ 5 ผู้ให้คำปรึกษามอบหมายให้สมาชิกสำรวจเกี่ยวกับโลกของงาน ลักษณะและความสำคัญของแต่ละอาชีพ คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพนั้น ๆ รายได้และความก้าวหน้าของตลาดแรงงาน

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
6	การรวบรวมข้อมูล ด้านอาชีพที่เป็น ประโยชน์ต่อการ การตัดสินใจเลือก อาชีพ	1. เพื่อให้สมาชิกได้ทราบถึงข้อมูลด้านอาชีพที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกอาชีพ 2. เพื่อให้สมาชิกได้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตนเองและงานอาชีพ	1. ผู้ให้คำปรึกษากล่าวทักทายสมาชิกและกล่าวถึงการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับตนเองที่เป็นประโยชน์ต่อการเลือกอาชีพในครั้งที่ผ่านมา 2. ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกอภิปรายเกี่ยวกับโลกของงาน ลักษณะและความสำคัญของแต่ละอาชีพ คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพนั้น ๆ รายได้ ความก้าวหน้า และความต้องการของตลาดแรงงาน ตามที่ได้ค้นคว้ามาจากครั้งที่ 5 3. ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกสังเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับตนเอง และที่เกี่ยวข้องกับงานอาชีพ 4. ผู้ให้คำปรึกษาสรุปข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับตนเองและที่เกี่ยวข้องกับงานอาชีพที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
7-8	รู้จักทางเลือกที่มีอยู่	เพื่อให้สมาชิกได้ทราบเกี่ยวกับทางเลือกต่างๆ ในการตัดสินใจเลือกอาชีพ	1. ผู้ให้คำปรึกษากสาวทักทายสมาชิกและกล่าวถึงการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและอาชีพ ที่เป็นประโยชน์ต่อการเลือกอาชีพและความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตนเองกับงานอาชีพในครั้งที่ผ่านๆ มา 2. ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกวินิจฉัยข้อมูลเกี่ยวกับตนเองกับงานอาชีพ เพื่อพิจารณาค้นหาทางเลือกต่าง ๆ ในการตัดสินใจเลือกอาชีพ 3. ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกสรุปทางเลือกของตนเองพร้อมทั้งอธิบายเหตุผลประกอบ 4. ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกในกลุ่มแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับทางเลือกที่มีอยู่ที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของเพื่อนสมาชิก แล้วผู้ให้คำปรึกษาสรุปเพิ่มเติม

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
9-10	พิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก	เพื่อให้สมาชิกรู้จักและเข้าใจสิ่งที่เป็นผลที่ได้จากทางเลือกต่าง ๆ และสามารถสรุปได้ว่าทางเลือกใดมีน้ำหนักมากกว่าทางเลือกใด	1. ผู้ให้คำปรึกษากล่าวทักทายสมาชิกและกล่าวถึงการรู้จักทางเลือกที่มีอยู่ในการตัดสินใจเลือกอาชีพในครั้งที่ผ่านมา 2. ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกแต่ละคนพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือกที่ได้จากการให้คำปรึกษาครั้งที่ผ่านมา 3. ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกแต่ละคนคาดคะเนถึงผลที่เกิดขึ้นตามมาเกี่ยวกับข้อดี ข้อเสียของแต่ละทางเลือก 4. ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกในกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อดี ข้อเสีย และคาดคะเนผลที่จะเกิดขึ้น แล้วผู้ให้คำปรึกษาสรุปอีกครั้งหนึ่ง
11	ตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม	เพื่อให้สมาชิกสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพด้วยตนเองได้อย่างเหมาะสม	1. ผู้ให้คำปรึกษากล่าวทักทายสมาชิกและกล่าวถึงการพิจารณาข้อดี และข้อเสียของแต่ละทางเลือกในครั้งที่ผ่านมา 2. ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม โดยผู้ให้คำปรึกษาและสมาชิกในกลุ่มทำหน้าที่เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือ และเสนอแนะข้อมูลเพิ่มเติม ในการพิจารณาตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
12	ปัจฉิมนิเทศ	เพื่อให้สมาชิกได้สำรวจตนเองหลังจากให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้าง	3. ผู้ให้คำปรึกษาและสมาชิกช่วยกันสรุปเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม 1. ผู้ให้คำปรึกษากล่าวสรุปขั้นตอนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ และติดตามผลภายหลังการให้คำปรึกษาด้านอาชีพในครั้งที่ผ่านมา 2. ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกแต่ละคนกล่าวถึงความรู้สึกของตนเอง ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกลุ่ม และข้อเสนอแนะที่มีต่อการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ 3. ผู้ให้คำปรึกษากล่าวขอขอบคุณนักเรียนและกล่าวปิดการทดลอง

หมายเหตุ การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพแต่ละครั้งใช้เวลา 1 ชั่วโมง

สรุปการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ

ครั้งที่ 1 ประเมินทิศ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างบรรยากาศในการให้คำปรึกษา ให้สมาชิกในกลุ่มเกิดความรู้สึกอบอุ่นไว้วางใจคุ้นเคยกัน และพร้อมที่จะเปิดเผยตนเอง
2. เพื่อให้สมาชิกได้ทราบวัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ กฎระเบียบของกลุ่ม บทบาทหน้าที่ของสมาชิก และผู้ให้คำปรึกษา
3. เพื่อให้สมาชิกได้ทราบถึงความสำคัญของการตัดสินใจเลือกอาชีพ

วิธีดำเนินการ

ผู้ให้คำปรึกษากล่าวต้อนรับสมาชิก และแนะนำตนเองแก่สมาชิก และได้ให้สมาชิกแนะนำตนเอง โดยใช้กิจกรรม "ฉันคือใคร" ซึ่งเริ่มจากผู้ให้คำปรึกษาแจกกระดาษให้สมาชิกคนละ 1 แผ่น แล้วให้สมาชิกเขียนรายละเอียดเกี่ยวกับตนเองคนละ 3 ประโยค เมื่อสมาชิกเขียนเสร็จก็ให้สมาชิกเสนอต่อกลุ่มทีละคน จนครบทุกคน ผู้ให้คำปรึกษากล่าวสรุป และกล่าวถึงจุดมุ่งหมาย วิธีการ กฎระเบียบของกลุ่ม และอธิบายเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของผู้ให้คำปรึกษาและสมาชิกที่จะต้องปฏิบัติในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม ผู้ให้คำปรึกษาอธิบายให้สมาชิกทราบถึงความสำคัญของการตัดสินใจเลือกอาชีพ

สรุปผล

สมาชิกได้มีความรู้จักคุ้นเคยกันระหว่างสมาชิก กล่าวที่จะเปิดเผยตนเอง ยอมรับซึ่งกันและกัน และสมาชิกได้เข้าใจจุดมุ่งหมาย กฎระเบียบทั่วไปของกลุ่ม บทบาทหน้าที่ของสมาชิกและผู้ให้คำปรึกษา

ครั้งที่ 2-5 ปัญหาที่ต้องตัดสินใจ และการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตนเองที่เป็นประโยชน์ต่อ การตัดสินใจเลือกอาชีพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกบอกได้ว่าปัญหาที่ต้องตัดสินใจคืออะไร
2. เพื่อให้สมาชิกได้ทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับตนเองที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

วิธีดำเนินการ

ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกแต่ละคนกล่าวถึงปัญหาของตนเองที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกอาชีพ ให้สมาชิกในกลุ่มได้รับรู้ และอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับปัญหาที่ต้องตัดสินใจของสมาชิกแต่ละคน ผู้ให้คำปรึกษากระตุ้นให้สมาชิกร่วมกันปรึกษาหารือ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ผู้ให้คำปรึกษาและสมาชิกร่วมกันสรุปข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ

ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง ที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยให้สมาชิกตอบแบบสำรวจความสนใจในอาชีพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพกับอาชีพ แบบสอบถามทัศนคติต่ออาชีพ และค่านิยมด้านอาชีพ ผู้ให้คำปรึกษาแปลผลการตอบแบบสอบถามให้แก่สมาชิก และให้สมาชิกวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม เพื่อให้สมาชิกรู้จักและเข้าใจตนเองยิ่งขึ้น

สรุปผล

สมาชิกแต่ละคนได้ทราบถึงปัญหาที่ต้องตัดสินใจในการเลือกอาชีพของตนเอง การทราบถึงปัญหาที่ต้องตัดสินใจนี้เป็นขั้นแรกของขั้นตอนกระบวนการตัดสินใจ โดยผู้ให้คำปรึกษาช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดมีปัญหในการพิจารณาไตร่ตรองเกี่ยวกับตนเองในเรื่องนี้ ขณะเดียวกันสมาชิกก็ได้มีโอกาสร่วมช่วยสมาชิกคนอื่น ๆ ได้กระจ่างในปัญหา ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกได้มีโอกาสรวบรวมตนเองในด้านต่าง ๆ ทำให้อาจรู้จักและเข้าใจตนเองยิ่งขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ

ครั้งที่ 6 การรวบรวมข้อมูลด้านอาชีพที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกได้ทราบถึงข้อมูลด้านอาชีพที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกอาชีพ
2. เพื่อให้สมาชิกได้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตนเองและงานอาชีพ

วิธีดำเนินการ

ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานอาชีพในปัจจุบันให้สมาชิกแต่ละคน รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับอาชีพที่นักเรียนสนใจ ลักษณะและความสำคัญของแต่ละอาชีพ คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพนั้น ๆ รายได้ ความก้าวหน้า และความต้องการของตลาดแรงงาน แล้วนำมาเสนอให้สมาชิกในกลุ่มทราบ เปิดโอกาสให้สมาชิกคนอื่น ๆ ชักถาม และให้สมาชิกสังเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับตนเอง และงานอาชีพ

สรุปผล

สมาชิกสามารถที่จะแสวงหาความรู้ต่าง ๆ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพที่ตนเองสนใจ รู้ว่าการเรียน และการประกอบอาชีพนั้น ๆ มีลักษณะเป็นอย่างไร ต้องอาศัยปัจจัยอะไรบ้าง โอกาส การมีงานทำ และความก้าวหน้าในอาชีพนั้นเป็นอย่างไร ความต้องการตลาดแรงงานในปัจจุบัน สมาชิกนำข้อมูลที่รวบรวมได้เกี่ยวกับตนเอง และอาชีพมาพิจารณาประกอบการตัดสินใจเลือกอาชีพ

ครั้งที่ 7-8 รู้จักทางเลือกที่มีอยู่

วัตถุประสงค์

เพื่อให้สมาชิกได้ทราบเกี่ยวกับทางเลือกต่าง ๆ ในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

วิธีดำเนินการ

ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกแต่ละคนวินิจฉัยข้อมูลเกี่ยวกับตนเองกับงานอาชีพตามที่ได้ทำการรวบรวมข้อมูลจากการให้คำปรึกษาที่ผ่านมาแล้ว เสนอให้สมาชิกในกลุ่มทราบ และแสดงความคิดเห็นร่วมกัน เพื่อพิจารณาค้นหาทางเลือกต่าง ๆ ในการตัดสินใจเลือกอาชีพของสมาชิกแต่ละคน

สรุปผล

สมาชิกแต่ละคนสามารถพิจารณาค้นหาทางเลือกต่าง ๆ ในการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยพิจารณาจากข้อมูลเกี่ยวกับตนเองกับงานอาชีพ สมาชิกแต่ละคนมีความกระตือรือร้นในการแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะทางเลือกที่มีอยู่ที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพให้แก่สมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม สมาชิกสามารถสรุปทางเลือกของตนเอง และพิจารณาได้ว่าอะไรเป็นทางเลือกที่เป็นไปได้และเหมาะสมที่สุด

ครั้งที่ 9-10 พิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก

วัตถุประสงค์

เพื่อให้สมาชิกรู้จักและเข้าใจสิ่งที่เป็นผลที่ได้จากทางเลือกต่าง ๆ และสามารถสรุปได้ว่าทางเลือกใดมีน้ำหนักมากกว่าทางเลือกใด

วิธีดำเนินการ

ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกแต่ละคนพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือกที่ได้จากการให้คำปรึกษาครั้งที่ผ่านมา โดยให้สมาชิกคาดคะเนถึงผลที่เกิดขึ้นตามมาเกี่ยวกับข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก สมาชิกในกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อดีข้อเสีย และคาดคะเนผลที่จะเกิดขึ้นตามมาของทางเลือก และเสนอแนะทางเลือกที่เหมาะสมแก่สมาชิกคนอื่น ๆ

สรุปผล

สมาชิกแต่ละคนนำทางเลือกในการตัดสินใจเลือกอาชีพของตนเองมาพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก สมาชิกในกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อดีข้อเสีย และคาดคะเนผลที่จะเกิดขึ้นตามมาของทางเลือก และเสนอแนะทางเลือกที่เหมาะสม สมาชิกสามารถสรุปได้ว่าทางเลือกใดมีผลดีมากกว่าผลเสีย และทำให้สมาชิกเกิดความพึงพอใจ

ครั้งที่ 11 ตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม

วัตถุประสงค์

เพื่อให้สมาชิกสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพด้วยตนเองได้อย่างเหมาะสม

วิธีดำเนินการ

ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม โดยผู้ให้คำปรึกษาและสมาชิกในกลุ่มทบทวนให้ได้รับความช่วยเหลือ และเสนอแนะข้อมูลเพิ่มเติม ในการพิจารณาตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม

สรุปผล

สมาชิกแต่ละคนสามารถที่จะตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมกับตนเองได้โดยใช้การวิเคราะห์ตั้งแต่รวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับตนเองและอาชีพ รู้จักทางเลือกว่ามีอะไรบ้าง ซึ่งนักพิจารณาข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือก แล้วจึงตัดสินใจเลือกทางเลือก สมาชิกแสดงความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกทางเลือกตามขั้นตอนของการตัดสินใจเลือกอาชีพ

ครั้งที่ 12 บัจฉินิเทศ

วัตถุประสงค์

เพื่อให้สมาชิกได้สำรวจตนเองหลังจากให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพว่า เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้าง

วิธีดำเนินการ

ผู้ให้คำปรึกษากล่าวสรุปขั้นตอนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ และให้สมาชิกแต่ละคนกล่าวถึงความรู้สึกของตนเอง ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกลุ่ม และข้อเสนอแนะที่มีต่อการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ หลังจากนั้นผู้ให้คำปรึกษากล่าวปิดการทดลอง

สรุปผล

สมาชิกแต่ละคนได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ในการเลือกอาชีพ บุคคลจำเป็นต้องเข้าใจตนเอง เข้าใจอาชีพ แล้วนำข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและอาชีพมาพิจารณาประกอบการตัดสินใจเลือกอาชีพ เมื่อได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพแล้ว สมาชิกมีความรู้สึกว่าได้ประโยชน์ต่อตนเองมากขึ้นในการเตรียมตัว ในการวางแผนเลือกอาชีพ การตัดสินใจเลือกอาชีพต้องมีการพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบ

โปรแกรมการสอนแบบปกติ เรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพ

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
1	ปฐมนิเทศ	1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยกันระหว่างนักเรียนกับนักเรียน และผู้วิจัยกับนักเรียน 2. เพื่อให้นักเรียนได้ทราบวัตถุประสงค์ วิธีการ บทบาทหน้าที่ของผู้วิจัยและนักเรียน ตลอดทั้งโปรแกรมการสอนแบบปกติ	1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียนแล้วแนะนำตนเอง และให้นักเรียนแนะนำตนเอง โดยใช้กิจกรรม "ฉันคือใคร" ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้ 1.1 แจกกระดาษให้สมาชิกคนละ 1 แผ่น 1.2 ให้นักเรียนแต่ละคนเขียนเกี่ยวกับตนเองคนละ 3 ประโยค 1.3 ให้นักเรียนเสนอสิ่งที่ตนเขียนให้สมาชิกคนอื่นทราบทีละคน เปิดโอกาสให้นักเรียนคนอื่น ๆ ชักถามตนเองในสิ่งที่ตนเองอยากทราบ จนครบทุกคน 2. ผู้วิจัยแจ้งวัตถุประสงค์ของการสอน เรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพ ตลอดจนอธิบายรายละเอียด วิธีการ บทบาทหน้าที่ของผู้วิจัย และของนักเรียนที่จะปฏิบัติในการสอนครั้งนี้ 3. ผู้วิจัยแจกโปรแกรมการสอนแบบปกติให้แก่ นักเรียนทุกคน 4. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย และปัญหาต่าง ๆ ที่ไม่เข้าใจ แล้วให้นักเรียนสรุปเพิ่มเติมอีกครั้งหนึ่ง

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			5. ผู้วิจัยนัดหมายวัน เวลา สถานที่ ที่จะพบกันในครั้งต่อไป
2-5	ปัญหาที่จะต้อง ตัดสินใจและการ รวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับตนเอง ที่เป็นประโยชน์ ต่อการตัดสินใจ เลือกอาชีพ	1. เพื่อให้นักเรียนบอกได้ว่า ปัญหาที่จะต้องตัดสินใจ คืออะไร 2. เพื่อให้นักเรียนได้ทราบ ถึงข้อมูลเกี่ยวกับตนเองที่ เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจ เลือกอาชีพ	ตั้งแต่ครั้งที่ 2-11 ผู้วิจัยดำเนินการ สอนปกติ ดังนี้ 1. ขั้นนำ ผู้วิจัยและนักเรียนสนทนาเพื่อนำเข้าสู่ บทเรียน 2. ขั้นสอน 2.1 ผู้วิจัยบรรยายและซักถาม นักเรียน 2.2 ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียน ซักถาม 3. ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุป และผู้วิจัย สรุปเพิ่มเติม การประเมินผล สังเกตจากการตอบคำถาม และ การสรุปของนักเรียน
6	การรวบรวมข้อมูล ด้านอาชีพที่เป็น ประโยชน์ต่อการ ตัดสินใจเลือก อาชีพ	1. เพื่อให้นักเรียนได้ ทราบถึงข้อมูลด้านอาชีพที่เป็น ประโยชน์ในการตัดสินใจ เลือกอาชีพ 2. เพื่อให้นักเรียนได้ทราบ ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลที่ เกี่ยวกับตนเองกับงานอาชีพ	
7-8	รู้จักทางเลือก ที่มีอยู่	เพื่อให้นักเรียนทราบเกี่ยวกับ ทางเลือกต่าง ๆ ในการ ตัดสินใจเลือกอาชีพ	

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
9-10	พิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก	เพื่อให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจสิ่งที่เป็นผลที่ได้จากทางเลือกต่าง ๆ และสามารถสรุปได้ว่า ทางเลือกใดมีน้ำหนักมากกว่าทางเลือกใด	
11	ตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม	เพื่อให้นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพด้วยตนเองได้อย่างเหมาะสม	
12	ปัจฉิมนิเทศ	เพื่อให้นักเรียนสรุปการเรียนรู้และประโยชน์ที่ได้รับจากการสอนแบบปกติ เรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพ	1. ผู้วิจัยให้นักเรียนทบทวนเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกอาชีพ 2. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปผลที่ได้รับจากการเข้าร่วมการทดลองครั้งนี้ 3. ผู้วิจัยกล่าวขอขอบคุณนักเรียน และกล่าวปิดการทดลอง

หมายเหตุ การสอนแบบปกติแต่ละครั้งใช้เวลา 1 ชั่วโมง

โปรแกรมการสอนแบบปกติ เรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพ

ครั้งที่ 1

ปฐมนิเทศ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยกันระหว่างนักเรียนกับนักเรียน และผู้วิจัยกับนักเรียน
2. เพื่อให้นักเรียนได้ทราบ วัตถุประสงค์ วิธีการ บทบาทหน้าที่ของผู้วิจัยและนักเรียน

ตลอดทั้งโปรแกรมการสอนแบบปกติ

วิธีดำเนินการ

1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียนแล้วแนะนำตนเอง และให้นักเรียนแนะนำตนเอง โดยใช้กิจกรรม "ฉันคือใคร" ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้
 - 1.1 แจกกระดาษให้สมาชิกคนละ 1 แผ่น
 - 1.2 ให้สมาชิกแต่ละคนเขียนเกี่ยวกับตนเองคนละ 3 ประโยค
 - 1.3 ให้สมาชิกแต่ละคนเสนอสิ่งที่ตนเองเขียน ให้สมาชิกในกลุ่มทราบ และเปิดโอกาสให้สมาชิกคนอื่น ๆ ชักถามตนเองในสิ่งที่ต้องการทราบจนครบทุกคน
2. ผู้วิจัยแจ้งวัตถุประสงค์ของการสอนเรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพ ตลอดจนอธิบายรายละเอียด วิธีการ บทบาทหน้าที่ของผู้วิจัย และของนักเรียนที่จะปฏิบัติในการสอนครั้งนี้
3. ผู้วิจัยแจกโปรแกรมการสอนแบบปกติให้แก่นักเรียนทุกคน
4. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยและปัญหาต่าง ๆ ที่ไม่เข้าใจ แล้วให้นักเรียนสรุปเพิ่มเติมอีกครั้งหนึ่ง
5. ผู้วิจัยนัดหมายวัน เวลา สถานที่ที่จะพบกันอีกครั้งต่อไป

อุปกรณ์

1. ปากกา 8 ด้าม
2. กระดาษ 8 แผ่น

การประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน
2. สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือในการทำกิจกรรมของนักเรียน
3. สังเกตจากการสรุปของนักเรียน

ครั้งที่ 2-5

ปัญหาที่จะต้องตัดสินใจและการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง
ที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ให้นักเรียนบอกได้ว่าปัญหาที่จะต้องตัดสินใจคืออะไร
2. เพื่อให้ให้นักเรียนได้ทราบ ถึงข้อมูลเกี่ยวกับตนเองที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับขั้นตอนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

2. ขั้นสอน

2.1 ผู้วิจัยอ่านกรณียตัวอย่าง เรื่องของหนู ให้นักเรียนฟัง

2.2 ผู้วิจัยซักถามนักเรียนเกี่ยวกับปัญหาที่จะต้องตัดสินใจจากเรื่องของหนู

2.3 ผู้วิจัยสรุปให้นักเรียนทราบว่าอะไรคือปัญหาที่จะต้องตัดสินใจ

2.4 ผู้วิจัยบรรยายให้นักเรียนทราบเกี่ยวกับ

2.4.1 การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ

2.4.2 การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตนเองที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ

2.5 ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปและผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาที่จะต้องตัดสินใจ

และการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตนเองที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ

อุปกรณ์

เอกสารกรณีตัวอย่างเรื่องของหนู

การประเมินผล

สังเกตจากการตอบคำถามและการสรุปของนักเรียน

เอกสารกรณีตัวอย่าง เรื่องของนุช

นุชเป็นนักกีฬาบาสเกตบอลของโรงเรียน และเคยได้รับรางวัลชนะเลิศการแข่งขันกีฬา นักเรียนระดับจังหวัด เธอมีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ นอกจากนี้แล้วเธอยังมีความสามารถในการเล่น กีฬาประเภทอื่น ๆ ได้ดีอีกด้วย ผลการเรียนของเธออยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เธอได้ไปศึกษารายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับการเป็นครูฝึกกีฬา จึงทำให้คิดที่จะมีอาชีพเป็นครูฝึกกีฬา ซึ่งคาดว่าจะป็นอาชีพที่สามารถทำได้ตามความถนัดของตนเอง และมีโอกาสมีชื่อเสียงในอนาคต เธอจึงคิดว่าจะสอบเข้าเรียน ทางด้านพลศึกษา แต่บิดาของเธอไม่เห็นด้วย ต้องการให้เธอเรียนทางด้านพาณิชยมากกว่า เพราะ ต้องการให้เรียนสำเร็จโดยเร็ว เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของครอบครัว และเห็นว่า การเรียนทาง ด้านนี้สามารถที่จะหางานทำได้ง่ายกว่าการเรียนทางด้านพลศึกษา

ครั้งที่ 6

การรวบรวมข้อมูลด้านอาชีพที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ให้นักเรียนได้ทราบถึงข้อมูลด้านอาชีพที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกอาชีพ
2. เพื่อให้ให้นักเรียนได้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตนเองกับงานอาชีพ

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนาและซักถามนักเรียนเกี่ยวกับหลักการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ

2. ขั้นสอน

2.1 ผู้วิจัยบรรยายเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลด้านอาชีพที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ

2.2 ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้เรียนมาแล้วและผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมว่าสิ่งที่นักเรียนยังไม่ได้กล่าวถึง

อุปกรณ์

-

การประเมินผล

สังเกตจากการตอบคำถามและการสรุปของนักเรียน

ครั้งที่ 7-8

รู้จักทางเลือกที่มีอยู่

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนทราบเกี่ยวกับทางเลือกต่าง ๆ ในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนาและซักถามนักเรียนเกี่ยวกับขั้นตอนต่อไปของการตัดสินใจเลือกอาชีพ

2. ขั้นสอน

2.1 ผู้วิจัยบรรยายเกี่ยวกับการรู้จักทางเลือกที่มีอยู่โดยยกตัวอย่างเรื่อง ปัญหาของสุรีย์

ให้นักเรียนฟังประกอบการบรรยาย

2.2 ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพิจารณาว่า

อะไรเป็นทางเลือกที่เป็นไปได้ และเหมาะสมที่สุดจากปัญหาของสุรีย์

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปทางเลือกของสุรีย์ว่ามีกี่ทางเลือก อะไรบ้าง และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

อุปกรณ์

เอกสารกรณีตัวอย่างเรื่องปัญหาของสุรีย์

การประเมินผล

สังเกตจากการตอบคำถามและการสรุปของนักเรียน

เอกสารกรณีตัวอย่าง เรื่องปัญหาของสุรีย์

สุรีย์เป็นลูกคนโตของครอบครัว และมีน้องอีก 3 คน เธอกำลังเรียนในวิทยาลัยอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาวิชาเลขานุการ บิดามารดาของเธอมีฐานะปานกลาง มารดาเป็นแม่บ้าน บิดาทำงานเพียงคนเดียว มีเงินเดือนประจำเพียงเดือนละ 6,000 บาทเท่านั้น ซึ่งต้องส่งเสียบุตร 3 คน ำให้เรียนหนังสือในระดับวิทยาลัย คือ ตัวเธอเอง 1 คน และน้อง ๆ อีก 2 คน ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อีกทั้งบ้านก็ต้องเช่า ข้าวก็ต้องซื้อนั้น ทำให้ความเป็นอยู่ของครอบครัวค่อนข้างจะจำกัดจำเขี่ยมาก สุรีย์คิดว่าเธอจำเป็นต้องเรียนให้จบเร็วที่สุด เพื่อรีบหางานทำจะได้ไม่ต้องเป็นภาระของบิดามารดาอีก และทั้งยังจะมีรายได้มาช่วยครอบครัวได้ด้วย และอีกประการหนึ่งงานในปัจจุบันนี้หายากมาก จึงจำเป็นต้องหางานทำให้ได้โดยเร็วที่สุด ส่วนการเรียนต่อวุฒิปริญญาซึ่งใคร่ปรารถนานั้น ค่อยหาโอกาสเรียนต่อไปในมหาวิทยาลัยเปิดก็ได้

สุรีย์ไม่ได้เป็นนักเรียนชั้นยอดเยี่ยมนัก แต่เธอก็ได้พยายามอย่างมากและสอบผ่านมาได้ด้วยดีเสมอมา และเธอก็น่าจะจบ บวส.ได้แล้ว ตั้งแต่เมื่อสิ้นปีที่ผ่านมานี้ แต่บังเอิญว่าเธอได้ล้มเจ็บลงในปี ทำให้เธอไม่มีโอกาสสอบภาคปลาย และเมื่อทางโรงเรียนเปิดโอกาสให้เธอซ่อมในต้นเทอมแรก เธอก็สอบไม่ผ่านอยู่ 3 วิชา เพราะเธอป่วยนานเกือบ 2 เดือน โอกาสที่จะทบทวนวิชาเรียนมีน้อยเธอจึงต้องเรียนซ้ำอีกในปีต่อมา และคิดว่าเธอจะต้องพยายามสอบผ่านให้ได้ในภาคเรียนแรกนี้ และถ้าเธอสอบผ่านในภาคเรียนที่ 1 ครูแนะแนวของโรงเรียนได้บอกให้นักเรียนทราบว่า บริษัทห้างร้าน ส่วนใหญ่มักจะประกาศรับสมัครงานประมาณต้นเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ นักเรียนซึ่งจะจบในภาคเรียนที่ 1 นี้มีจำนวนจำกัด มีคู่แข่งน้อย ไม่มากนักเหมือนกับนักเรียนที่จบการศึกษาคอนปลายปี นักเรียนจบกลางปีจึงมีโอกาสดำรงตำแหน่งมากกว่า และสุรีย์มุ่งมั่นจะทำให้เป็นเช่นนั้นให้ได้

ภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่สุรีย์ไม่ค่อยมั่นใจนักว่าจะผ่านไปได้ง่าย ๆ อาจารย์ผู้สอนได้กรุณาสอนพิเศษมาให้ 3-4 สัปดาห์แล้วในวันอาทิตย์ และวันอาทิตย์ที่จะถึงนี้เป็นครั้งสุดท้ายซึ่งอาจารย์ได้นัดเพิ่มเติมให้เป็นพิเศษ อาจารย์กล่าวว่า จะสรุปรวบยอดมาให้ 3 ชั่วโมงเต็ม แล้วแน่ใจว่าถ้านักเรียนได้เรียนครบในครั้งสุดท้ายนี้ นักเรียนไม่ต้องห่วงว่าจะสอบผ่านไม่ได้

โชคข้างไม่เข้าข้างสุรีย์เลย สมาคมกีฬาว่ายน้ำสมัครเล่นได้เปลี่ยนกำหนดการคัดเลือกนักกีฬาว่ายน้ำเพื่อเข้าแข่งขันว่ายน้ำชิงแชมป์ในวันอาทิตย์นี้เช่นกัน สุรีย์ก็เป็นตัวเก็งคนหนึ่งที่มีหวังว่าจะได้ผ่านการคัดเลือกในครั้งนี้ เพื่อเข้ารอบคัดเลือกสุดท้ายอีกครั้งหนึ่ง เธอเป็นนักว่ายน้ำหน้าใหม่ซึ่งเธอและครู

ผู้ฝึกก็มั่นใจอย่างมากว่าเธอจะต้องผ่านเข้ารอบสุดท้าย และมีโอกาสเป็นตัวแทนซีเกมส์ในปีนี้อย่างแน่นอน ถ้าเธอได้เป็นนักกีฬาระดับชาติเช่นนี้ โอกาสที่จะหางานทำได้ก็ยิ่งง่ายขึ้นอีก เพราะบริษัทห้างร้านส่วนมากจะสนับสนุนและให้โอกาสแก่นักกีฬาคนอื่น

ไม่เพียงแต่แค่นี้ ในวันอาทิตย์เดียวกันนี้ โปรแกรมเดิมของสุริย์ก็คือ การไปชมกายกรรม เบี่ยงี่ยงจากประเทศเกาหลีเหนือ การซื้อตั๋วเข้าชมนี้ยากมาก ต้องมีการจองล่วงหน้าเป็นเวลานาน ค่าชมก็แพงหน้าหู ซึ่งเงินค่าตั๋วนี้สุริย์ได้เก็บหอมรอมริบมานาน ตั้งใจว่าจะได้ชมของแปลก ๆ ใหม ๆ บ้าง เธอจะไปพร้อม ๆ กับเพื่อน ๆ ร่วมชั้น ถ้าไม่ได้ไปชมเธอจะเสียดายอย่างมาก

ครั้งที่ 9-10

พิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจสิ่งที่เป็นผลที่ได้จากทางเลือกต่าง ๆ และสามารถสรุปได้ว่าทางเลือกใดมีน้ำหนักมากกว่าทางเลือกใด

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียน เพื่อทบทวนทางเลือกของสุรียที่ได้จากการสอนครั้งที่ผ่านมา

2. ขั้นสอน

2.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่างเรื่องปัญหาของสุรียอีกครั้งหนึ่ง

2.2 ผู้วิจัยบรรยายถึงผลที่ได้จากทางเลือกแต่ละทาง โดยพิจารณาข้อดีและข้อเสีย

ของแต่ละทางเลือก

2.3 ผู้วิจัยซักถามนักเรียนและให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่าทางเลือกใดมีน้ำหนัก

มากกว่าทางเลือกใด

2.4 ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถาม

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับผลที่ได้จากการพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละ

ทางเลือก

อุปกรณ์

เอกสารกรณีตัวอย่างเรื่องปัญหาของสุรีย

การประเมินผล

สังเกตจากการตอบคำถามและการสรุปของนักเรียน

ครั้งที่ 11

ตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพด้วยตนเองได้อย่างเหมาะสม

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนาและซักถามนักเรียนเกี่ยวกับขั้นตอนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

2. ขั้นสอน

2.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่าง เรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพของโกมุท

2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกทางเลือกของโกมุท

ตามขั้นตอนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

2.3 ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกอาชีพที่เหมาะสม และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

อุปกรณ์

เอกสารกรณีตัวอย่าง เรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพของโกมุท

การประเมินผล

สังเกตจากการตอบคำถามและการสรุปของนักเรียน

เอกสารกรณีตัวอย่าง เรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพของโกมุท

โกมุทเป็นบุตรชายของคนงานซึ่งทำงานอยู่ในโรงงานทอผ้าของนายวิษณุ เศรษฐีที่มีฐานะร่ำรวยมาก เขามีกิจการหลายอย่าง บางแห่งมีคนงานนับจำนวนร้อย ภาระในการจัดการและควบคุมดูแลนั้นจำเป็นจะต้องเป็นไปอย่างมีระบบ รอบคอบ รัดกุม และรวดเร็วจับใจ ทั้งในวิธีการดำเนินงาน และการตัดสินใจในทุก ๆ เรื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารบุคคล การเงิน การตลาด และการติดต่อต่างประเทศ นับว่าสำคัญมาก เขาต้องการบุคคลที่มีความสามารถในด้านต่าง ๆ เหล่านี้มาร่วมงานกับเขาแต่ที่สำคัญอย่างยิ่งก็คือ ผู้จัดการที่จะต้องควบคุมดูแลกิจการทั้งปวงให้ดำเนินไปได้ด้วยดีมีประสิทธิภาพ

ปัจจุบันนี้เพื่อให้โรงงานทั้งปวงของเขาอยู่รอดและเจริญก้าวหน้า เขาจึงได้ดำเนินนโยบายโดยให้พนักงานบางส่วนมีหุ้นส่วนในโรงงานของเขาด้วย เพราะเขาได้พิจารณาเห็นว่า ถ้าคนเหล่านั้นมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ของโรงงานแล้ว พวกเขาจะได้ช่วยกันในการที่จะรักษาริษัทของเขาให้ดำรงอยู่ได้ หุ้นส่วนใหญ่ ๆ ของเขาได้รับเลือกเป็นกรรมการร่วม ในการจัดการการบริหารและการดำเนินการด้วย

นายวิษณุหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิมบุตรชายคนเดียวของเขา จะได้สืบต่อตำแหน่งประธานกรรมการในกิจการต่าง ๆ ของเขาต่อไปได้ แต่ปรากฏว่า เมื่อวิมอายุได้ 16 ปี เขาได้รับอุบัติเหตุที่ศีรษะ ทำให้มีอาการเป็นลมชักอยู่บ่อย ๆ แม้สุขภาพทางร่างกายส่วนอื่นจะดีพร้อม ความสามารถทางสมองของเขายังใช้การได้ดีอยู่ วิมสามารถเรียนต่อปริญญา มีความรู้ความสามารถที่จะดำเนินการแทนพ่อได้ก็ตาม เขาจำเป็นต้องมีผู้ช่วยที่เข้มแข็ง และเก่งพอที่จะทำงานแทน ตัดสินใจแทนเขาได้อย่างดีในหลาย ๆ เรื่อง สิ่งจำเป็นจะต้องกระทำในที่ประชุมใหญ่ของคณะกรรมการ ซึ่งวิมอาจจะเข้าร่วมประชุมไม่ได้ เนื่องจากสาเหตุการเจ็บป่วยลมชัก ที่ไม่อาจรักษาให้หายขาดได้

ขณะนี้โกมุทกำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แผนการเรียนวิทย์-คณิต การเรียนของเขาอยู่ในระดับยอดเยี่ยมคนหนึ่ง ผลการเรียนอยู่ในระดับดีทุกวิชา เขาเป็นคนใจเย็น รอบคอบ มีไหวพริบดี เป้าหมายในชีวิต เขาอยากจะเป็นแพทย์ ซึ่งเขาแน่ใจว่ามีความรู้ความสามารถที่จะเรียนในทางนี้ได้ โดยไม่มีปัญหา บิดามารดาของโกมุทเป็นคนงานที่ซื่อสัตย์ ขยัน และจงรักภักดีต่อนายจ้างเป็นอย่างมาก เขาได้รับความไว้วางใจ ให้เป็นหูเป็นตาแทนนายวิษณุในหลายเรื่อง แต่เพราะคนทั้งสองมีความรู้ไม่สูงเท่าที่ควรจึงไม่สูงเกินไปกว่าตำแหน่งหัวหน้าคนงาน เงินเดือนที่ได้รับจึงไม่สูงนัก และยังไม่มียศ

ตามเงื่อนไขที่จะถือหุ้นในกิจการได้ ปิตามารดาของโกมุทได้รับการอุปการะเป็นพิเศษจากนายวิชฌ โดยอนุญาตให้ครอบครัวนี้มาพักอาศัยในบ้านพักในโรงงาน และให้โกมุทเป็นเพื่อนของวิมด้วยมาตั้งแต่ ทั้งสองมีอายุได้ 5 ขวบ

เมื่อวิมประสบอุบัติเหตุ มีสุขภาพบกพร่องขณะที่ทั้งวิมและโกมุทเรียนอยู่มัธยมศึกษาปีที่ 5 โกมุทจึงเป็นที่หวังของนายวิชฌ ที่จะทำหน้าที่แทนวิม เป็นหูเป็นตาในหน้าที่การงานต่าง ๆ ด้วย ตำแหน่งสำคัญที่นายวิชฌได้กำหนดไว้ให้โกมุทไปอีก 4 ปี ข้างหน้าคือ สมุหบัญชีของบริษัทซึ่งเขาตั้งใจไว้ว่าจะฝึกให้โกมุทเป็นสมุหบัญชีใหม่ รับหน้าที่บริหารด้านการเงิน เพื่อความยั่งยืนคงอยู่ของบริษัทให้ได้ โกมุทจึงเป็นที่หวังอย่างยิ่งของเขาคือจะให้รับหน้าที่ในบริษัทรอง และทำการแทนวิมลูกชายในบางเรื่อง ดังกล่าวแล้ว

สำหรับโกมุทนั้น เขาคิดว่าปัญหาทางการเงินในการเรียนแพทย์ ซึ่งต้องใช้จ่ายจำนวนสูง มากในแต่ละปี คงจะเกินกำลังที่ปิตามารดาจะส่งเสียให้ได้ นายวิชฌเคยกล่าวไว้เสมอว่า เขาคิดที่จะช่วยส่งเสียให้โกมุทเรียนสูงเท่าที่โกมุทพอใจจะเรียน ซึ่งโกมุทก็หวังเช่นนั้น โรงพยาบาลสำหรับ คนงานพนักงานทั้งหลายเป็นโครงการในอนาคตของนายวิชฌ และโกมุทจะได้เป็นผู้ดูแลกิจการ โรงพยาบาลนี้แทนเขาคด้วย

แต่เมื่อวิมประสบอุบัติเหตุ มีปัญหาทางด้านสุขภาพที่ไม่อาจจะรักษาให้กลับคืนดี เช่นเดิมได้ เหตุการณ์ก็ต้องเปลี่ยนแปลงไป นายวิชฌได้เรียกโกมุทไปพบและแจ้งความประสงค์ของเขาให้ทราบ เรื่องที่จะต้องยุติการสร้างโรงพยาบาล และตำแหน่งงานซึ่งเขาได้กำหนดไว้ให้โกมุทแล้ว เขาต้องการให้โกมุทเปลี่ยนเป้าหมายไปเรียนทางวิชาการธุรกิจ การเงิน การบัญชี แทนการแพทย์ เขาหวังว่าโกมุทจะทำตามที่เขาร้องได้ แม้โกมุทจะเรียนเก่ง และเรียนได้ในทุกสาขาวิชา แต่เขาไม่ชอบงานด้านการเงินและธุรกิจการบัญชีเลย โกมุทจะทำประการใด ก็ทำตามความต้องการของ นายวิชฌหรือยืนยันที่จะทำงานตามความคิดดั้งเดิมของเขา

ครั้งที่ 12

ปัจฉิมนิเทศ

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ นักเรียนสรุปการเรียนรู้และประโยชน์ที่ได้รับจากการสอนแบบปกติ เรื่อง การตัดสินใจเลือกอาชีพ

วิธีดำเนินการ

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนทบทวนเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกอาชีพ
2. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปผลที่ได้รับจากการเข้าร่วมการทดลองครั้งนี้
3. ผู้วิจัยกล่าวขอขอบคุณนักเรียน และกล่าวปิดการทดลอง

อุปกรณ์

—

การประเมินผล

สังเกตจากการตอบคำถามและการสรุปของนักเรียน

ภาคผนวก ค

- ตารางแสดงคะแนนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง
- ตารางแสดงคะแนนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลัง การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ
- ตารางแสดงคะแนนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนและหลัง การสอนแบบปกติ
- ตารางแสดงคะแนนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง

ตาราง 7 แสดงคะแนนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อน
การทดลอง

คนที่	กลุ่มทดลอง	อันดับ	กลุ่มควบคุม	อันดับ
1	32	9.5	32	9.5
2	23	1	29	5
3	41	16	39	13.5
4	30	6	37	12
5	25	2	28	4
6	31	7.5	35	11
7	40	15	27	3
8	39	13.5	31	7.5

$$R_E = 70.5$$

$$R_C = 65.5$$

$$U = 29.5$$

ตาราง 8 แสดงคะแนนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ

คนที่	คะแนนการตัดสินใจเลือกอาชีพ		ผลต่างของคะแนน การตัดสินใจ เลือกอาชีพ	อันดับ	R ⁺	R ⁻
	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง				
1	32	69	37	7	+7	
2	23	56	33	4.5	+4.5	
3	41	77	36	6	+6	
4	30	63	33	4.5	+4.5	
5	25	64	39	8	+8	
6	31	58	27	1	+1	
7	40	71	31	3	+3	
8	39	68	29	2	+2	
					$\Sigma R^+ = 36$	$\Sigma R^- = 0$

$$T = 0^{**}$$

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 9 แสดงคะแนนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการสอนแบบปกติ

คนที่	คะแนนการตัดสินใจเลือกอาชีพ		ผลต่างของคะแนน การตัดสินใจ เลือกอาชีพ	อันดับ	R ⁺	R ⁻
	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง				
1	32	45	13	3	+3	
2	29	37	8	1	+1	
3	39	57	18	8	+8	
4	37	53	16	5.5	+5.5	
5	28	42	14	4	+4	
6	35	52	17	7	+7	
7	27	37	10	2	+2	
8	31	47	16	5.5	+5.5	
					$\Sigma R^+ = 36$	$\Sigma R^- = 0$

$$T = 0^{**}$$

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 10 แสดงความแตกต่างของคะแนนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลองและ
กลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง

คนที่	กลุ่มทดลอง		ค่าความ แตกต่าง	อันดับ	กลุ่มควบคุม		ค่าความ แตกต่าง	อันดับ
	หลังการ ทดลอง	ก่อนการ ทดลอง			หลังการ ทดลอง	ก่อนการ ทดลอง		
1	69	32	37	15	45	32	13	3
2	56	23	33	12.5	37	29	8	1
3	77	41	36	14	57	39	18	8
4	63	30	33	12.5	53	37	16	5.5
5	64	25	39	16	42	28	14	4
6	58	31	27	9	52	35	17	7
7	71	40	31	11	37	27	10	2
8	68	39	29	10	47	31	16	5.5

$$R_E = 100$$

$$R_C = 36$$

$$U^{**} = 0$$

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวจินทนา กาโหลทอง

เกิดวันที่ 18 กันยายน พุทธศักราช 2506

สถานที่เกิด ตำบลวังลึก อำเภอสว่างวีรกรรม จังหวัดสุโขทัย

สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 1/1 หมู่ที่ 7 ตำบลวังลึก อำเภอสว่างวีรกรรม
จังหวัดสุโขทัย 64120

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน อาจารย์ 1 ระดับ 3

สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนทุ่งเสลี่ยมชนูปถัมภ์ อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย 64150

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2524 มัธยมศึกษาปีที่ 5 จากโรงเรียนสตรีมหาพฤฒาราม กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2528 การศึกษาระดับปริญญาตรี (การแนะแนว)

จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก

พ.ศ. 2537 การศึกษาระดับปริญญาโท (จิตวิทยาการแนะแนว)

จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพที่มีต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนทุ่งเสลี่ยมชนูปถัมภ์
อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย

บทคัดย่อ
ของ
จินทนา กาโหลทอง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว
กันยายน 2537

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพที่มีต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนทุ่งเสลี่ยมชนูปถัมภ์ อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ปีการศึกษา 2536 ที่มีคะแนนการตัดสินใจเลือกอาชีพต่ำกว่าเบอร์เซนไทล์ที่ 25 จำนวน 16 คน ที่ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร และสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน กลุ่มทดลองได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ กลุ่มควบคุมได้รับการสอนแบบปกติ เรื่อง การตัดสินใจเลือกอาชีพ เครื่องมือที่ใช้วัดการตัดสินใจเลือกอาชีพ คือ แบบสอบถามการตัดสินใจเลือกอาชีพ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การทดสอบของ วิลคอกซัน (The Wilcoxon's Matched - Pairs Signed - Ranks Tests) และ แมน-วิทนี (The Mann - Whitney U Test)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนมีการตัดสินใจเลือกอาชีพดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หลังจากได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ
2. นักเรียนมีการตัดสินใจเลือกอาชีพดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หลังจากได้รับการสอนแบบปกติ
3. นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ มีการตัดสินใจเลือกอาชีพดีกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

THE EFFECT OF GROUP CAREER COUNSELING ON CAREER DECISION-MAKING
OF MATHAYOM SUKSA V STUDENTS OF THUNG SALIAM CHANUPATHUM SCHOOL
IN AMPHOE THUNG SALIAM, CHANGWAT SUKHOTHAI

AN ABSTRACT

BY

JANTANA KALAITHONG

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Guidance and Counseling Psychology
at Srinakharinwirot University

September 1994

The purpose of this experimental research was to study the effect of group career counseling on career decision - making of Mathayom Suksa V students of Thung Saliam Chanupathum school in Amphoe Thung Saliam, Changwat Sukhothai in the academic year 1993. The subjects were sixteen Mathayom Suksa V students whose career decision - making scores were lower than twentyfifth percentile. The subjects were then randomly divided into an experimental group and a control group, each group consisted of eight students. The experimental group participated in group career counseling program while the control group was exposed to the conventional instruction. The career decision - making questionnaire was used in collecting data. The data were analyzed by the Wilcoxon's Matched - Pairs Signed - Ranks Tests and the Mann - Whitney U Test.

The results were as follows :

1. The career decision - making of the students participated in the group career counseling program significantly increased at .01 level.
2. The career decision - making of the students exposed to the conventional instruction significantly increased at .01 level.
3. The career decision - making of the students participated in the group career counseling program was significantly higher than those exposed to the conventional instruction at .01 level.